

נועם שיח

מאת אב"ד סאנטוב שליט"א

פנינים מובחרים - ט"ו
מלוקטים מגליוני נועם שיח

וירא תשפ"ו

מכון אפריון לשלמוד

לייקווד תשפ"ו

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א
אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות
נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדב

האי גברא רבא יקירא, חוב"ט

הגה"ח רבי שמעון גאלדבערגער שליט"א

ר"מ בישיבה דמאנסי

בן אבד"ק מעדיער שליט"א, חתן ראש הכולל פאפא-מאנסי שליט"א

אחיותן של פרה שליט"א

לרגל שמחת הנישואין של בתו שתחי'

עב"ג המופלג בתור"ש

החתן משה בריעגער נ"י

נכד הגה"ק בעל "שמן רוקח" זי"ע אב"ד סאנטוב

מתוך דברות קודש

ממרו"ר מוויזניץ שליט"א

בשולחן הטהור מוצאי יוה"כ תשפ"ה

קרית וויזניץ בני ברק

איך האב געהערט די וואך פון סאנטובער רב שליט"א וואס וואוינט אין לייקווד, אז תשפ"ה מאכט ת'הא שנת פ'ריילעך ה'ארץ.

זאל טאקע זיין א פריילעך הארץ אין אלע הינזיכטן, בגשמיות וברוחניות, גוטע שידוכים, נחת פון די קינדער – עס זאל זיין פריילעך אופן הארץ. עס איז א וויכטיגע זאך!

עוד אמר רבינו: שמעתי מהרב מסאנטוב שליט"א רמז לשנת תשפ"ה, שהוא נוט' תהא שנת פריילך הארץ, והשי"ת יעזור שיהא אכן שנה של 'פריילך הארץ' בכל הענינים בגשמיות וברוחניות, בבנים, בשידוכים הגונים, נחת מהצאצאים, כי אלו הדברים מעוררים שמחה בלבבות, ו'תהא שנת פריילך הארץ', ס'איז א וויכטיגע זאך. אחר שירת דודן נצח אמר רבינו שמואל ב'זהר הק' אודות ארבעת המינים שהם מאני קרבא, ככלי זיין למלחמה נגד היצר. ונתכבד הארמו"ר מהר"ש מקאטוב בברכת המזון על הכוס.

יום טוב היו עושים בצאתו
בשלום מן הקודש

מה אומרים על זה בשמים??

מידי שנה בשנה, אנו עורכים מסיבת "מלווה מלכה", לטובת החזקת בית המדרש והמקוה. אחר המלווה מלכה, שולחים בדרך כלל "מכתב תודה" לאלו שנדבה רוחם להרים סכומים נכבדים.

שנה אחת אחר המלווה מלכה, הכנתי את כל המכתבים, אמנם על אחד התורמים ידעתי שנוסע כעת מביתו למשך כמה שבועות, על כן החלטתי שלא לשלח את המכתב עכשיו, כדי שלא ישכב זמן מרובה בין ערימות דברי הדואר, רק אמתין עד שיחזור לביתו ואז לשלח אליו את המכתב.

כמה שבועות אחר כך, היה אצלי אדם אחד בעש"ק, וכמשיח לפי תומו סיפר לי שפלוגי חזר לביתו. תיכף בשמעתי זאת, לקחתי את המכתב ושלחתי אליו.

בתפילת שחרית של שב"ק נכנס הלה לבית מדרשנו, וביקשתי שיכבדו אותו ב"עליה לתורה", והמתנתי שאחר העליה כשחזור למקומו יעבור על ידי ואז אתן לו ברכת "שלום". לפילאיתי חזר מן הבימה למקומו בדרך אחרת שלא כהרגלו, ולא עבר לידי. עוד נפלאתי על שלא נדר סכום הגון כדרכו בכל פעם שמקבל "עליה", אלא רק אמר "צוה לברכם"...

חשבתי לעצמי, הרי הוא נשאר כל שבוע על ה"קידושא רבא" שמתקיים לאחר התפלה מדי שבת בשבתו, וכבר אתן לו "שלום" בעת הקידוש. אך לרוב פליאתי, בהגיע עת הקידוש אני מחפש אותו ואיננו...

הדבר היה בעיני לפלא גדול ולחידה סתומה, ואחר הקידוש ניגשתי אל אחד מידידיו, ושאלתי אותו "וואס טוט זיך מיט יענעם?" [מה קורה עם פלוגי] והלה השיב לי "ער איז שטארק באליידיגט!" [הוא מאוד פגוע ונעלב]...

שאלתי אותו אם יודע הסיבה לכך, והשיב לי, שהאיש ההוא נסע מביתו לכמה שבועות, ועכשיו חזר, וכשנכנס לראשונה לבית המדרש בצפרא דשבתא לא נתתי לו "שלום", ובכלל, הוסיף, בעת המלווה מלכה נתן סכום נכבד ולא הודיתי לו על כך. השבתי לו: וואלט ער אנגעקומען פארן דאווענען, וואלט איך אים געגעבן "שלום", ער קומט זיך אריין אינמיטן "פסוקי דזמרה", אינמיטן "פסוקי דזמרה" גיב איך נישט קיין "שלום". איך האב געווארט ער זאל באקומען זיין "עליה", און מיך דורך גיין, וואס ער איז נישט דורך געגאנגען, און איך האב געווארט ער זאל בלייבן ביי "קידוש" וואס ער איז נישט געבליבן [אילו היה מגיע קודם התפילה, בודאי הייתי נותן לו שלום, אבל הוא הגיע באמצע פסוקי דזמרה, ובאמצע פסוקי דזמרה איני נותן שלום, ציפיתי שיקבל את העליה, ואז יעבור לידי, אך הוא לא עבר לידי, וגם ציפיתי שישאר על הקידוש, אך הוא לא נשאר]...

אמרתי לו, אני רוצה לבקש ממך טובה, כשאתה חוזר לביתך, ואתה עובר על יד ביתו, תדפוק נא אצלו, ותאמר לו שאני מבקש את סליחתו, לא היה לי בזה שום כוונה ח"ו, אלא שבשעת "פסוקי דזמרה" איני נותן שלום לאף אחד. ולגבי מה שהוא אומר שאיני מתייחס אל תרומתו הנכבדה ואיני מכיר לו טובה על כך, הבה נראה מה אומרים על זה בשמים...

במוצש"ק, כאשר הלה פתח את תיבת הדואר שלו, מצא שם את ה"מכתב תודה" ששלחתי לו בעש"ק, וככל הנראה נשתומם לגמרי, כי תפס שלא שלחתי זאת בגלל שנועד לי שהוא נפגע, אלא הבין ששלחתי זאת מקודם בלי שום חשבונות, וכמובן שתיכף נתקשר עמי ונתפייסנו...

צוויי קליינע טראפן

מתוך דברי תורה בקידושא רבא לרגל האויפרוף של החתן בערל טויב שליט"א

בביהמ"ד סאנטוב ש"ק פרשת שמות תשפ"ה

החתן היקר שלנו בערי נ"ו מתעתד בקרוב לבנות בעז"ה אן ערליכע יודישע שטוב. החתן מצפה להדרכה, הוא רוצה להבין ולדעת איך שייך מציאות כזאת בדרך הטבע שאיש ואשה ידורו יחד בשלום ושלוה ששים - שבעים שנה. התשובה לשאלה זו מפורש בפרשת השבוע - פרשת שמות.

בפסוק נאמר (שמות ד', י"ז): ואת המטה הזה תקח בידך אשר תעשה בו את האותות. איתא בספה"ק "אהבת שלום" אימרא נפלאה: "ואת המטה הזה" - "מטה" הוא מלשון "הטייה" - בייגן, "ואת המטה הזה" - מיט איין בייג [בהטייה אחת], "אשר תעשה בו את האותות" - תוכל לעשות מופתים...

בפרשתן כתיב עוד (שמות ב', י"א): ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלותם. "ויגדל משה" - ווי אזוי ווערט מען גרויס [איך נעשה "גדול"], אם "וירא בסבלותם" - אויב מען טראכט פון יענעם און מען זעט וואס יענעם פֿעלט [אם חושבים מהשני ורואים מה שחסר לו].

אני רוצה לומר עוד משהו לחתן דנן: המגיד הידוע והמפורסם בירושלים של מעלה הגה"צ רבי בן ציון יאדלער זצ"ל אומר דבר נפלא: לפני הרבה שנים היתה "דלקת ריאות" [א לונגען אנציעדונג; Pneumonia - Strep Throat] מחלה חשוכת מרפא שלא היה לה תרופה בדרך הטבע, ואף שניסו תרופות אלו ואחרות, אבל בדרך הטבע הן לא היו עוזרות ולא מביאות רפואה לחולה רח"ל, ואף זקנתי ע"ה - אמו של אבי מורי ז"ל - נסתלקה בצעירותה מהמחלה הזו שהיתה אז מחלה חשוכת מרפא.

עם השנים נמצאה בס"ד תרופה למחלה זו, והיא נקראת פניצילין [Penicillin], והיא האנטיביוטיקה [Antibiotics] שבימינו. מה היא תרופה זו? בקבוק קטן עם כמה טיפות. לוקחים טיפה אחת בבוקר וטיפה אחת בלילה ורואים מופתים! האדם מתרפא כליל מחוליו! היום זה מעשים בכל יום, כשיש לאדם סטרעפ, הוא מקבל אנטיביוטיקה כמה טיפות, ותוך זמן קצר הוא נרפא לגמרי.

אומר רבי בן ציון, לפעמים אדם צריך ישועה, והוא נעמד להתפלל, הוא מתפלל ומתפלל והוא מרגיש שעדיין לא נושע - אנו מייחלים ומצפים שיתקבלו כל תפילותינו, אבל הרי ידוע מה שאמרו חז"ל (מס' ברכות דף ל"ב ע"ב): מיום שחרב בית המקדש שערי תפילה ננעלו, שערי קבלת התפילות נעולים על מסגר ובריה, אז מהו העצה לזה? דער עצה צו דעם איז אפֿאָר קליינע טראָפֿן [העצה לזה היא כמה טיפות קטנות], אם ישפוך שיחו עם דמעות רותחות מעיניו, מיט אפֿאָר הייסע טרערן, על זה איתא (מסכת ברכות שם) ד"שערי דמעות לא ננעלו"...

וממילא, חתן יקר, אתה עומד לקראת היום הגדול בחיך, יום החופה, ראה וזכור, שאף ש"שערי תפילה ננעלו", אבל "שערי דמעות לא ננעלו", לאַז אראפ צוויי דריי קליינע טרערן, דאס איז די גרעסטע סגולה אז דו זאָלסט אויפבויען אַ לעכטיגע אידישע שטוב [הורד שתיים ושלוש דמעות קטנות, זו היא הסגולה הגדולה ביותר שתזכה לבנות בית נאמן בישראל].

מ'מוז דאך זיך א מענטש

בקיץ העעל"ט (תשפ"ד), בעת שהותי בבארא פארק, נכנסתי אל הקודש פנימה אל כ"ק הרה"ק מסקולען זצוק"ל. היות שלא היה אז זמני "קבלת קהל", לא היה שם אף אחד, אפילו גבאי לא היה שם, ועל כן זכיתי לישב בצילו של הרבי במנוחה ושלווה, והיה זה ביקור מרומם ומיוחד במינו.

בשעת הביקור, הבחנתי שהרבי הולך עם "גארטל" [אבנט] דק וישן, על כן אמרתי להרבי שאני רוצה לקנות עבור הרבי "גארטל" חדש. אמר לי הרבי "וואס דארפסטו אויסגעבן געלט פאר מיר?" [מדוע אתה צריך להוציא כסף עבורי], אמרתי להרבי "ס'איז פאר מיר א חשיבות! און אויכעט, נאכדעם קען איך נעמען דאס אלטע גארטל [זה חשיבות עבורי, וגם שאח"כ אני יכול ליטול את הישן]...

כששמע הרבי את דברי, חיך ואמר "נו, רצונו של אדם הוא כבודו"...

שאלתי את הרבי אם יש לו איזה קפידה באיזה "גארטל" לחגור, וכמה חוטים יהיו בו? ענה לי הרבי בענוות קדשו "איך האב נישט קיין קפידות, אבער אויב עס שטעלט זיך אויס, קען איך באשטיין צו גיין מיט א גארטל וואס האט דרייצן שטריק" [אין לי קפידות, אבל אם הדבר מתאפשר, היה נוח לי לחגור באבנט שיש לו י"ג חוטים].

אומר ועושה, הלכתי תיכף ומיד אל החנות הידועה "אייכלר" בבארא פארק, ואמרתי להמוכר שאני צריך "זאדענע גארטל" [גארטל העשוי מ"משי"] מהודר עם שלושה עשר חוטים, בשביל כ"ק אדמו"ר מסקולען, והוספתי בקשה שהגארטל יהיה קל במיוחד, כדי שיהיה נוח לישא אותו. המוכר אמר לי להמתין, ונכנס לחפש בין אוצרותיו.

כעבור זמן מה יצא המוכר, ואמר לי: אירעהאט גרויס "מזל", איך האב געטראפן א הערליכע האנד-געשטריקטע זאדענע גארטל, מיט דרייצן שטריק, און ס'איז א ספעציעלע לייכטע גארטל, דאס איז פונקט גוט פאר'ן סקולענער רבי! [יש לכם מזל גדול, מצאתי אבנט מהודר ממשי, העשוי עבודת יד, עם י"ג חוטים, והוא קל במיוחד, זה טוב בדיוק עבור האדמו"ר מסקולען]...

קניתי את הגארטל, וחזרתי לביתו של כ"ק אדמו"ר מסקולען. כשנכנסתי אמרתי להרבי שהבאתי לו מתנה גארטל חדש. הרבי שחק ואמר "מ'זעט שוין פון דעם "נועם שיח" אז דו ביסט א געשיקטער [מה"נועם שיח" רואים כבר שאתה זריז ומוכשר]...

הרבי פתח את ה"גארטל-בייטל" [נרתיק הגארטל], הוציא את הגארטל והתבונן עליו, והביע את התפעלותו מן הגארטל המהודר. אמרתי להרבי שאכן יש לזה שלשה עשר חוטים, והרבי שמח מאוד. הרבי פשט מיד את הגארטל הישן שלו, וחגר עצמו בהגארטל החדש, והוסיף להביע את התפעלותו מן הגארטל היפה, כשהוא מתבטא "ס'איז אויך ספעציעל לייכט, און ס'איז גרינג צו טראגן" [הוא גם נוח במיוחד, וקל לישא אותו]...

אמרתי להרבי שביקשתי במיוחד מן המוכר שיתן לי גארטל קל. אמר לי הרבי "זייער שיין אז מ'טראכט פון א צווייטן איד" [יפה מאוד שחושבים מהשני]...

שאלתי את הרבי אם אני יכול לקבל את הגארטל הישן, והרבי ענה "בתשוואות חן!". אחר כך הרהר הרבי כמה רגעים ואמר "מ'מוז דאך אבער זיין א מענטש, דו קומסט דא אריין מיט א שיינע הערליכע מתנה, איך שטעל מיך פאר אז ס'האט געקאסט א מטבע, דארף איך דיר אויכעט צוריק געבן עפעס א שיינע זאך, איז ווארט דא א מינוט" [הרי מוכרים להיות בן אדם, אתה נכנס אלי עם מתנה נאה ומפוארת, אני מתאר לעצמי שזה עלה סכום כסף, וא"כ גם אני צריך להחזיר לך במתנה נאה, המתן נא רגע].

הרבי נכנס לחדרו הפרטי, ואחר כמה רגעים יצא משם כשבידו גארטל מהודר ממשי עם י"ג חוטים, דומה מאוד לגארטל שקניתי זה עתה. הרבי אמר לי "דעם גארטל גיי איך ביים דאווענען, ווי

אויך שבתות און ימים טובים, דער גארטל וואס איך האב יעצט אנגעהאט גיי איך סתם אזוי אינמיטן טאג, און ממילא וויל איך דיר געבן דעם גארטל פאר א מתנה [אבנט זה אני חוגר בשעת התפילה, כמו גם בשבתות ובימים טובים, את האבנט שחגיתי עתה אני לובש סתם באמצע היום, ולכן אני רוצה לתת לך אבנט זה במתנה].

הודיתי להרבי מקרב לב, והבעתי את התפעלותי מן המתנה הנאה. הרבי חיך ובירך אותי **"דער אייבעשטער זאל העלפן זאלסט דאס טראגן געזונטערהייט, און אלע תפילות זאלן נתקבל ווערן לרחמים ולרצון** [השי"ת יעזור שתלך עם זה בבריאות השלימה, וכל התפילות יתקבלו לרחמים ולרצון]...

מה קרה עם "אין מסרבין"??

כשהייתי ב"ניחום אבלים" אצל בניו ואחיו של הרה"ק מסקולען זי"ע, ביום חמישי פר' כי תצא בבארא פארק, סיפרתי שם ברבים כמה עובדות מהרה"ק זי"ע, בין הדברים סיפרתי את הסיפור הנ"ל עם הגארטל.

בדרכי החוצה, ניגש אלי אחד מהמקורבים הגדולים לחצר הקודש סקולען, ואמר לי "זאלסט נישט מיינען אז דאס איז געווען מעשים שבכל יום" [אל תחשוב שזה היה מעשים שבכל יום], הרבה ביקשו לקנות גארטל להרבי, אבל לא עלתה בידם, דער רבי האט זיך שיינער הייט ארויס געדרייט [הרבי השתמש מהם בצורה יפה], ולמעשה כפי ידיעתי לא עלה הדבר בידו של אף אחד, היחיד שאני יודע עליו שהצליח לקנות להרבי גארטל הוא אתם...

הוסיף האיש ההוא ואמר, אולי ממכם הסכים הרבי לקחת הגארטל, מפני שהרבי סבר שזהו בגדר "אין מסרבין" (עי' פסחים דף פ"ו עמוד ב'), אבל אם כן קשה לי קושיא עצומה, ראיתי לאחרונה ב"נועם שיח", שלפני שבועות ספורים פגשתם את הרבי, ואמרתם לו שאתם רוצים לבקש ממנו טובה גדולה "שהרבי יהיה בריא", והרבי חיך ואמר "נו, אין מסרבין", על כן אני רוצה להבין מה קרה שם עם ה"אין מסרבין"??

אמרת לי: אז דער אייבערשטער אליין כביכול, בכבודו ובעצמו, רופט אז מז'אל צו אים אהיים קומען, אויף דעם זאגט מען "אין מסרבין" [כאשר הקב"ה בכבודו ובעצמו כביכול קורא שיחזור אליו הביתה, על זה נאמר "אין מסרבין"]...

הרבי הרגיש שאינו סובל זאת

סיפור לי כ"ק אדמו"ר מראחמיסטריווקא-לייקווד שליט"א: בשנה הראשונה לנישואי אביו כ"ק הגה"ק מראחמיסטריווקא זי"ע, בשנת תשי"ד, כשהגיע יום ל"ג בעומר, הרגיש הרבי שברון לב נורא. הוא היה רגיל מירושלים שעושים עסק גדול ביום קדוש זה, וכאן כבר מגיע "מנחה" של ערב ל"ג בעומר, ועדיין אין רואים שום דבר מיוחד. זה היה השנה הראשונה שלו באמריקא, הרי לא היה אז עדיין כמעט כלום, בקושי היו כמה בחורים פליטי המלחמה, יהודים שבורים, כלל ישראל התרומם מאפרו ובנה את עצמו.

הרבי הרגיש שאינו מסוגל לסבול זאת, היה חסר לו הרגשת היו"ט של ל"ג בעומר. לפני תפילת ערבית הדליקו נרות, והיו שם כמה "אונגארישע אידן", אשר שאלו "וועמענס יארצייט? אה, דער קראקוב'ער רב דער רמ"א" [של מי היא"צ? אה, של רבה של קראקא, הרמ"א]...

הרבי הרגיש שאינו סובל זאת, עד כדי כך?? אין יודעים מאומה מהלילולא דרבי שמעון בר יוחאי.....

א' חסידישע חתונה

אלע זענען געלאדנט אויף "שבת שבע ברכות"... די וואך איז פֿארגעקומען אַ גרויסע חתונה! ל"ג בעומר איז געווען די "הילולא דרשב"י" (זוה"ק חלק ג' דף רצ"א ע"א, ודף רצ"ו ע"ב - באדרא קדישא זוטא), "הילולא" מיינט א "חתונה" (עי' מסכת כתובות דף ס"ב ע"ב) [כולם מוזמנים להשתתף ב"שבת שבע ברכות"... השבוע התקיימה חתונה גדולה! ביום ל"ג בעומר היה "הילולא דרשב"י", "הילולא" הכוונה "חתונה"].

ל"ג בעומר (תשפ"ג) האב איך זוכה געווען צו זיין ביי כ"ק מרן אדמו"ר רבי דוד מלעלוב שליט"א אין בארא פארק, און דער רבי האט געזאגט: יעצט איז פארהאנען א גרויסע חתונה - אַ חסידישע חתונה, נישט נאר פאר מוזמנים! מ'דארף נישט קיין "אינטר-קארטל", נאר יעדער איינער איז געלאדנט און אלע קענען קומען! [ביום ל"ג בעומר זכיתי להיות אצל כ"ק מרן אדמו"ר רבי דוד מלעלוב שליט"א בבארא פארק, והרבי שליט"א אמר: עכשיו מתקיימת חתונה גדולה - חסידישע חתונה, לא רק למוזמנים! אין צריכים "כרטיס כניסה", אלא כל אחד מוזמן וכל אחד יכול לבוא ולהשתתף!].

ממילא דער "שבת שבע ברכות" איז געאייגנט פאר יעדן איינעם, און אלע קענען קומען, און אלע קענען כאפן די השפעות (עי' בילקוט אוהב ישראל ערך צדיק)... [ממילא ה"שבת שבע ברכות" מיועדת לכל אחד ואחד, כולם יכולים להשתתף בו, וכולם יכולים לחטוף את ההשפעות]...

א גרויסע שמייכל פון כ"ק אדמו"ר מבעלזא שליט"א

קיבלתי טלפון מאת הרה"צ ר' ישראל האגער שליט"א, מגדולי המשפיעים בקרית מלך רב, קרית וויז'ניץ בני ברק, בנו חביבו ויקירו של כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-בארא פארק שליט"א. הוא אמר לי בהתרגשות רבה, שביום ב' סיון העל"ט (תשפ"ה), "יום המיוחס", ערך ביקור הוד בקודש פנימה אצל כ"ק אדמו"ר מבעלזא שליט"א.

הוא מספר, שכאשר נכנס אל כ"ק אדמו"ר מבעלזא שליט"א, מסר לידו של הרבי מבעלזא את ה"נועם שיח" עם הכותרת "די זיסע יארן" (פרשת בשלח תשפ"ה, מס' 273), אשר מיוסד על ה"אכצן זיסע יארן" [השמונה עשרה שנים מתוקות], של גיסו הדגול והמרומם של הרבי מבעלזא, ה"ה מרן אדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א, אשר הרבי מבעלזא היה מסור אליו מאוד באותם השנים. הרבי התבונן קצת בתוכן ה"נועם שיח", כשחיוך רחב עולה על פני קדשו, והודה מאוד על הקונטרס, ואחר עיון קל הניח את הקונטרס על שולחנו.

אחד מן הגבאים ניגש, ונטל את הקונטרס על מנת להניחו בין שאר הדברים שהכניסו אל הרבי, אך הרבי קרא לו, וביקש ממנו שיחזיר את הקונטרס וישאירונו על שולחנו, והגיב "איך דארף דאס האבן דא" [אני צריך אותו כאן]. הגבאי החזיר את הקונטרס, והרבי נטלו בידיו, והמשיך לעיין עוד בתוכן הקונטרס, ומספר פעמים נראה חיוך גדול על פני קדשו...

מספר הרה"צ שליט"א, שאחר הביקור יצא מן החדר, ואף אחד לא נכנס אחריו אל הקודש פנימה. בעת עמדו בחוץ הבחין שהדלת נשארה פתוחה במקצת, וכשהסתכל פנימה, ראה איך שהרבי נוטל את הקונטרס לידיו, פותח אותו, ומתחיל לקרוא מתחילתו, ומעלעל דף אחר דף, ובאמצע נכנס הגבאי ורצה להוציא את הרבי מחדרו.

כידוע, הרבי מבעלזא יושב היום על כסא עם גלגלים, וכך מוליכים אותו ממקום למקום. הגבאי התחיל להוציאו מן החדר, והרבי נטל בידיו את הקונטרס, ותוך כדי נסיעה המשיך ללמוד בו על הדרך כאשר חיוך גדול עולה ומתפשט על פני קדשו...

הרבי מדריך מן השמים

לאחר הסתלקותו של ידידי ש"ב כ"ק מרן אדמו"ר מקאסוב זצוק"ל, הופיע גליון "נועם שיח" המכיל סיפורים וד"ת מאת הרבי זצ"ל, ושמו נאה לו "שרגא דנהורא" (מטו"מ פ"ד, מס' 260). זמן מה אח"כ קיבלתי שיחת טלפון מהרה"ח ר' מנשה זילבער שליט"א, יד ימינו ונאמן ביתו של הרבי מקאסוב זצוק"ל, והוא אומר לי בהתרגשות גדולה שהוא רוצה לספר לי סיפור נפלא, וכך סיפר:

בהיותו קרוב מאוד אל הרבי מקאסוב, הוא זכה לקבל מאת הרבי הדרכה בהרבה עניינים. כעת - אומר ר' מנשה - הוא עומד בפרק האיש מקדש אצל בנו הגדול נ"ו, מתחילים להציע הצעות, והוא תופס את עצמו שמעולם הוא לא קיבל הדרכה מאת הרבי איך לגשת לשידוך, והוא ממש אוכל את עצמו, הרבי כבר איננו! אי אפשר לשאול אותו כבר, חבל שהוא לא שאל אותו מעולם אודות ענין זה, מה הוא יעשה עכשיו, הוא לא יודע איך לגשת לשידוך, כל שידוך יש לו מעלות וחסרונות, כיצד ידע איזה שידוך הוא הנכון...

מספר ר' מנשה, שהוא נסע לציונו של הרבי מקאסוב, ושפך את לבו ואמר "רבי, השארת אותנו לבד, מי יתן לי כעת הדרכה, אני מבקש ממך, תן לי הדרכה ממקום מנוחתך בשמים שאדע איך לגשת לשידוך".

מספר ר' מנשה, שזמן קצר אח"כ הגיע לידו הגליון נועם שיח "שרגא דנהורא", הוא פותח את הגליון ומתחיל לקרוא, והוא מרגיש שבשרו נעשה חידודין חידודין, והוא עומד נבהל ומשתומם, הוא לא האמין למה שעניו רואות, תפילתו התקבלה!! הרבי שלח לו הדרכה מן השמים!! בתוך הדברים הוא קורא את הקטע הבא:

שאלתי פעם את ידידי ש"ב כ"ק אדמו"ר מקאסוב זצ"ל, כשיהודי עומד בפרשת שידוכי הצאצאים, ויש לו על הפרק כמה וכמה הצעות, לכל הצעת שידוך יש את המעלות שלו ואת החסרונות שלו, איך יכול האדם לדעת איזה שידוך הוא הנכון?

ענה לי הרבי "ווען מ'וועט דין ארום-בינדן מיט א שטריק, און פארמאכן דייענע אויגן, און דין שלעפן ביז אהין, דעמאלטס וועסטו וויסן אז דאס איז די ריכטיגע" [כשיכרכו סביבך חבל, ויסגרו את עיניך, ויובילו אותך עד לשם, אז תדע שזהו השידוך הנכון]...

ר' מנשה מסיים את סיפורו הנפלא ואומר: דמעות זלגו מעיניי מתוך רוב התרגשות, הרמתי את ידי, ונתתי שבח ותהילה לנורא עלילה על זה שנתן רשות להרבי שיתן לי הדרכה מן השמים...

דער רב איז אַן אומפארגינער

ביום הקדוש שעל"ט (תשפ"ה) שהיתי בבני ברק, ולסעודת מוצאי יום הקדוש הלכתי לביתו של ידידינו המשפיע המפורסם הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א.

בהיותי שם, אמר לי רבי אלימלך בתוך דבריו: כולם יודעים שהוויז'ניצער רבי שליט"א (על ישראל הדרתו בקרית וויז'ניץ בני ברק) איז א גרויסער פארגינער [מפרגן גדול], תמיד חשבתי שבנו הרה"צ רבי חיים מאיר שליט"א אב"ד קרית וויז'ניץ בני ברק, גם הוא "פארגינער". לאחרונה נודע לי שאין פני הדברים כך, ער איז אַן אומפארגינער [הוא לא מפרגן]. שמעתי לאחרונה שהוא אמר "הבעל 'נועם שיח' הוא ה'מייך בידרמן של אמעריקא" - "וואס איז מיט אים, ער פארגינט נישט אביסל בעסערס?" [מה אתו, הוא לא מפרגן קצת יותר טוב?]

אמרתי לרבי אלימלך כשבת שחוק על פני: דער וויז'ניצער רב ווייסט אז איך בין א "מסתפק במועט" [הרב מקרית וויז'ניץ יודע שהנני מסתפק במועט]...

אַ ריבניצער מעשה

אני רוצה לספר "אַ ריבניצער מעשה". בשבוע שעל"ט (חיי שרה תשפ"ה) התקשר אלי אחד ממנהלי מוסד מפורסם שבעירנו פה לייקווד יצ"ר, ובירר אודות איש אחד ממתפללי בית מדרשנו שביקש להכניס את אחד מילדיו להמוסד הזה, והמנהל רצה לדעת פרטים אודות האב ומשפחתו ואודות ילדיו מה טיבם ומהללם. אמרתי לו כל מה שהיה לי לומר וכפי בקשתו.

לאחר ששמע את דבריי, אמר לי המנהל שהוא רוצה לשאול שאלה מאוד חשובה, שאצלם זה יסוד גדול לקבלת תלמידים למוסד. וכך אמר לי המנהל: ב"ה שבמוסד שלנו לומדים הרבה מאוד ילדים, אבל היות ונתקיים בנו מה שנאמר בפסוק (בראשית כ"ו, כ"ב): "כי עתה הרחב ה' לנו ופרינו בארץ" אזי המקום צר מלהכיל את כולם, ומאידך, יש הרבה משפחות המבקשות להכניס את ילדיהם למוסד שלנו, על כן אנו עומדים על עקרון מאוד חשוב, אנו לא מכניסים ילדים מבתים מגושמים - שהגשמיות תופסת מקום עיקרי ומרכזי בצביון הבית, [מיר דארפן נישט קיין מגושמ'דיגע בעלי-בתים], אנו מקבלים רק ילדים שבבית אצלם יש איזה געפיל לרוחניות, אנו שמענו אודות איש זה שאנו מבררים עליו שיש לו הרבה כסף והוא בעל הבית נכבד, ואנו רוצים לדעת האם הוא נוסע להתענג בתענוגים ברחבי העולם לעשות חיים [צו ער האַקט אַ לעבן] - או אם יש לו איזה געפיל לרוחניות [spiritual].

אמרתי להמנהל הזה, הלא לפני איזה רגעים טלפן אלי האיש הזה, והוא סיפר לי שהוא נמצא כעת אצל הציון של הגה"ק מריבניץ זי"ע והעתיר בתפילה ותחנונים...

כשמעו המנהל את דבריי, נתרש מאוד, והחליט על אתר לקבל את הילד הזה להמוסד שלו.

פארמאכט מיט טרערן...

ידוע שכ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע (שיומא דהילולא שלו חל בג' תמוז) היה מקבל כל יום יום מאות מכתבים, והרבי היה עונה על כל מכתב ומכתב, וגם אני בעצמי זכיתי לקבל מאת הרבי זצ"ל כמה וכמה מכתבים.

הרבי נהג לפתוח בעצמו כל מכתב ומכתב. ומסופר שפעם נשאל הרבי מהמזכיר [הגבאי]: למה צריך הרבי להטריח את עצמו לפתוח לבד את כל המכתבים, אני יכול לפתוח אותם עבור הרבי.

אמר לו הרבי: ישנם כמה אופנים איך סוגרים מעטפה, יש דרך אחת שמלקקים את זה [מלעקט עם צו] ומדביקים את זה וסוגרים, דרך אחרת היא שמדביקים את זה עם סקאטש טייפ - דבק סלוטייפ - scotch tape, עוד דרך יש, שמדביקים את זה עם דבק glue, ויש דרך רביעית, שסוגרים את זה עם סיכות הידוק - staples, כמעט כל המכתבים שבאים אלי, ווערט פארמאכט מיט טרערן [נדבקים עם דמעות]...

1910-1920 - ברוקלין RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON Lubavitch 770 Eastern Parkway Brooklyn, N.Y. 11213 493-9250 מחזק מענדל שניאורסאן ליובאוויטש 770 איסטערן פארקוויי ברוקלין, נ.י. בית, כיור סיון תשס"ח ברוקלין, נ.י. האגדה מורחב אי"א נ"י וכו' מור' שלמה זלמן ש"י וב"ג מ"י שלום וברכה! במענה על ההודעה מבקשות זמן תחונתם ליום כ"ה סיון תשע"ג. הנני בזה להביע ברכתך מול סוב מול טוב וטהור, בשעת טובה ומוצלחת ויבנה בית בישראל בניו עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור שמבורח זוהי מורה החסידות. ברכת מול טוב מול טוב	1910-1920 - ברוקלין RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON Lubavitch 770 Eastern Parkway Brooklyn, N.Y. 11213 493-9250 מחזק מענדל שניאורסאן ליובאוויטש 770 איסטערן פארקוויי ברוקלין, נ.י. בית, יפי המליחות מ'תשס"ח ברוקלין, נ.י. האגדה שלמה זלמן ש"י שלום וברכה! לקראת השנה החדשה תבא עלינו ועל כל ישראל לשנה ולברכה, הנני בזה להביע לך ברכתך ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ופתוקה בגשמים וברוחניות. ברכה ג.ב. לאורה אינה מובנת שלחן מה חידש הבעש"ט - וראה: הניא חייב בחתולו. ועד לזכרונות כי מיום אדמו"ר. ג. האיסור למלא שחוק פיו כ"י רוק וק למלא היינו שחוק שחוק מותר. המבכור לבדוק המפלין שלו שתהיינה כשירות כדור.
--	--

אז תבין לבד למה...

סיפר כ"ק אדמו"ר הרה"צ רבי ברוך האגער שליט"א מקאסוב, שאביו ידידי ש"ב כ"ק מרן אדמו"ר מקאסוב זצוק"ל (שיומא דהילולא הראשון שלו חל בכ"ג סיון) היה נוהג בקביעות לבקר אצל אמו ש"ב הרבנית הצדקנית מקאסוב-זאלישטשיק ע"ה. בכל פעם שהיה מבקר אצל אמו, היתה קונה לו מאכל שנקרא קורן-מאפין corn muffin (עוגיית תירס), והרבי היה אוכל את העוגה ומוודה לה על כך.

לאחר פטירת אמו הרבנית הצדקנית ע"ה, הלך אחיו של הרבי ה"ה ידידי ש"ב כ"ק מרן אדמו"ר מקאסוב-זאלישטשיק שליט"א לבקר אצל אחיו הגדול האדמו"ר מקאסוב, ולפני שהגיע אליו, קנה עבורו את המאכל הנ"ל והביאו לביתו. הרבי הודה לו על כך והניחו על השולחן.

האדמו"ר מקאסוב-זאלישטשיק ממתיך שאחיו האדמו"ר מקאסוב יאכל את המאכל, והוא רואה שהרבי לא מתקרב אל המאכל כלל. אז הוא שאל את אחיו "למה הרבי אינו אוכל את מה שהבאתי לו?". אמר לו הרבי מקאסוב "אתה שואל אותי למה? - כשתטעם את זה, תבין לבד למה..."

דער הייליגער רבי...

מסופר, שכ"ק מרן אדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי שליט"א הלך פעם בשבת להשתתף בשמחת קידושא רבא בבית מדרש אחר במאנסי. אל הרבי התלוו קבוצה של כמה בחורים שהלכו עמו כדי ללוותו.

תוך כדי הילוכם, שמע הרבי ששני בחורים ההולכים מאחוריו משוחחים יחדיו, והאחד אומר לחבירו "קום גיין שנעלער, וועלן מיר קענען גיין צוזאמען מיטן הייליגן רבי" [בוא נלך מהר, אז נוכל ללכת ביחד עם הרבי הקדוש].

הרבי נעצר, הסתובב לעבר שני הבחורים ואמר בחריפות "דער הייליגער רבי איז אין בית החיים, איך בין סתם א רבי" [הרבי הקדוש הוא בבית החיים, אני סתם רבי]...

דער פשוטער רבי...

בשבוע שעל"ט (יום ג' פרשת משפטים תשפ"ה) התקשרתי אל כ"ק מרן אדמו"ר מרחמיסטריווקא-ספירנג וואלי שליט"א לנחמו על השבר שפקדו רח"ל בפטירת אחותו הצדקנית ע"ה, והרבי לא הרים את הטלפון.

שיערתי לעצמי שכנראה הרבי עסוק עם כל הקהל שבאים לנחמו, ובפרט, חשבתי לעצמי, שמאז שהרבי עלה לגדולה לישב על כס האדמורו"ת, אז יתכן שאין לו כבר את הטלפון שלו וצריכים לדבר עם הגבאים כדי לשוחח עם הרבי, ועל כן ניסיתי לברר את מספר הטלפון של אחד הגבאים של הרבי כדי לשוחח עם הרבי.

אדהכי והכי, אני שומע שהטלפון שלי מצלצל, והשתוממתי לראות שהרבי בכבודו ובעצמו חזר וצלצל אלי. הרמתי את הטלפון, והרבי אומר לי בפשטות שהוא ראה שהתקשרתי ועל כן הוא חוזר אלי.

מיד ניחמתי את הרבי כראוי, ואחר כך אמרתי לו בדרך אגב שהיום הוא יום הולדתו שנעשיתי בס"ד "טוב מאד" (62). הרבי שמע, ובירך אותי: השי"ת יעזור, שתזכה להיות "טוב מאד מאד" ... (הערת מכון אפריון לשלמה: אם נחשוב את המילה "מאד" מלא - "מאוד", אזי הוא מספר קי"ט, שעם הכולל הוא ק"כ שנה...)...

א שטיק נשמה

שמעתי דבר נפלא מידידי ש"ב כ"ק אדמו"ר מקאסוב-זאלישטשיק שליט"א מבארא פארק: רואים "פלא'דיגע תשובה", בתשובות "נודע ביהודה" (אבן העזר סימן ע"ז), שהוא כותב אל אחד מגדולי ישראל, שהיה גם מחותנו, והוא כותב אליו לשונות שהם ממש מבהיל על הרעיון. כשמתבוננים בדבריו רואים לשונות נוראים כגון: "איני יודע מה הוא שח" [איך וויסט נישט וואס ער רעדט], "דברים שאין בהם ממש", וכך במשך כל התשובה הוא מפרך את דבריו בכל מיני לשונות שיש בהם מן החריפות, עד שהוא מסיים את דבריו "מחותני הראה בזה כמה גברה אצלו אהבת הניצוח להתכבד בקלון חבריו יותר מבקשת התכלית"... פלאי פלאים!!

כמו כן, רואים את הלשונות שהראב"ד כותב על הרמב"ם, קשה אפילו ארויסצוזאגן פון מויל [לבטא אותם]. הנה איך יכולים להבין את הדבר הזה, הרי מדובר בקדושי עליון, שרפי מעלה, מלאכים, איך בא אליהם שפה כזו??

ומבאר האדמו"ר מקאסוב זאלישטשיק שליט"א ביאור נפלא: הנה "קבלת התורה" פירוש "כי היא חיין"! שהתורה תהיה חייו של האדם, שהתורה תהיה נשמת אפו של האדם, זהו התורה. אבל איך זוכים לזה? קראנו בתורה בפרשת בחקותי (ויקרא פרק כ"ו פסוק ג'): "אם בחקותי תלכו", ופירש רש"י "שתהיו עמלים בתורה"! כאשר עוסקים בתורה מתוך עמל ויגיעה, זוכים שהתורה נעשית עצם מעצמיו של האדם. אם האדם עמל ומתייגע על דברי תורה, נעשית התורה חלבו ודמו של האדם, התורה נעשית חלק מנשמתו, הוא נושם דברי תורה, שבעה ימים בשבוע עשרים וארבעה שעות ביממה.

כאשר נולד בן זכר, נוהגים לערוך סעודת "שלוש זכר". טעם המנהג הוא, כיון שהתינוק במעי אמו מלמדין אותו כל התורה כולה כמבואר בחז"ל (מסכת נדה דף ל' עמוד ב'), וכשנולד בא מלאך וסטרו על פיו, ומשכחו כל התורה כולה, ועל כן באים לנחמו, ואוכלים "בונדלעך" [שעועית] שהוא מאכל אבילות.

ואמר על כך ראש ישיבת מיר הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל: מה כל הרעש הזה? מה רוצים בזה? וכי מה בכך שהתינוק שכח את תלמודו? למי איכפת מזה? מה תועלת יש בתורה כזו שנלמדה בלא עמל ויגיעה...

וא"כ, אצל גדולי עולם אלו, היתה התורה חלק מנשמתם, "כי היא חיין", התורה היתה עצם החיים שלהם, חמדת לבם ומשוש חייהם, בכל נשימה ונשימה נשמו את התורה הקדושה. והנה נתאר לעצמנו, אדם שיושב ומתייגע במשך ארבע שעות להבין את דברי התוספות על בוריים, הוא סולל לעצמו "מהלך", הוא בונה בעשר אצבעותיו פשט בדבריהם הקדושים, הוא ממש חי את הדברים, הוא נושם את הדברים, עד שהפשט הזה נהפך להיות חלק מנשמתו. והנה מגיע איש אחר און געט א קנאק אפ זיין פשט [ומפריך את דבריו מכל וכל], מה עשה אדם זה? הרי הוא ממש כמי שנטל סכין וחתך את נשמת חבריו! הוא שחט אות! נו, אם הורגים את האדם, האם לפלא יחשב מדוע הוא משתמש בלשונות נוראים כאלו??...

עולה כעת בזכרוני, מה שהיה בסוף ימיו של מו"ר הגה"צ רבי יהודה הלוי טירנויער זצוק"ל, רב דק"ק "שומרי שבת" בבארא פארק. היה זה ממש סמוך לפטירתו, "ונר אלקים טרם יכבה". הוא שכב בביתו על ערש דוי, שרוי בחולשה נוראה, והלכתי אליו לקיים מצות "ביקור חולים", כשאחד מבני, בחור צעיר לימים, מתלווה אלי.

נכנסנו לחדרו, הוא שכב בחולשה נוראה, כמעט לא היה ביכלתו להזיז איבריו, פניו חיוורים כקיר, נשימותיו עולים לו בקושי רב, הוא מנסה ללחוש כמה מילים, היינו צריכים להרכין עצמנו סמוך לפיו כדי לשמוע מה שהוא אומר. לפתע פנה אל בני, ושאל אותו "וואס לערנסטו?" [מה אתה לומד?], ובני השיב לו איזה מסכתא הוא לומד, ושוב שאל "וואס האלסטו?" [היכן אתה אוחז?], ובני השיב לו באיזה סוגיא הוא עוסק, והמשיך לשאול "וואס איז תוספות קשיא דארט? [מה קושיית התוספות שם?], ובני השיב לו.

ולאט לאט נתחזק קולו, והמשיך ושאל "האסט געזען דער מהרש"א?" [ראית את דברי המהרש"א?], ובני השיב לו בחיוב, ואז ביקש "זאג עס איבער!" ובני החל להרצות את דברי המהרש"א. לפתע ראו על פניו שכוחות חדשים ננסכים בו, הצבע חזר ללחייו, והוא החל לומר את דברי רבי עקיבא אייגר בסוגיא זו, ופלפל בהם מתוך ריתחא דאורייתא. ראו אצלו בחוש שנעשה כבריה חדשה ממש, כבר לא היינו צריכים להתכופף עד סמוך לפיו כדי לשמוע את דבריו, ראו עליו ממש בחוש "תחיית המתים" בגלוי ובהקיץ!...

הנה, איך נעשה נס כזה? אדם שוכב ל"ע חצי מת, כמעט אין ביכלתו לנשום, ולפתע ע"י המהרש"א ורבי עקיבא אייגר נעשה אצלו "תחיית המתים"...

אבל ההסבר בזה פשוט מאוד, יהודי שמתייגע בתורה במשך תשעים שנה מתוך עמלות עצומה, והוא מקיים בעצמו "וחי בהם" כפשוטו, זהו חיי, זהו תמצית חלבו ודמו, זהו נשמת אפו, על כן גם כשהוא שרוי באפיסת הכוחות, אבל כאשר באים ומדברים עמו בדברי תורה, הרי זה כאילו נתנו לו "איינשפריץ" [זריקה], נפחו בו נשמה חדשה. זהו הפשט (מסכת סנהדרין דף צ"א עמוד ב') "תחיית המתים מן התורה", על ידי התורה הקדושה היה לו תחיית המתים.

חז"ל אמרו (מסכת סנהדרין שם): אמר ר' יהושע בן לוי מניין לתחיית המתים מן התורה שנאמר (תהלים פד, ה) "אשרי יושבי ביתך עוד יהללך סלה", 'היללך' לא נאמר אלא 'יהללך', מכאן לתחיית המתים מן התורה.

והכוונה היא כמו שאמרנו, כיצד יכולים לזכות ע"י התורה לתחיית המתים, זהו רק כאשר האדם מקיים בעצמו "אשרי יושבי ביתך", הוא יושב בבית ה', והוזה ומתייגע בתורה מתוך עמל רב, "שתהיה עמלים בתורה", והוא מקיים כראוי "שבתי בבית ה' כל ימי חיי", עי"ז זוכים שהתורה תהיה נשמת אפו של האדם, ובכך זה יכולים להחיות מתים...

נישט אויפ'ן קאפ

סיפר לי אחד מתלמידיו הקרובים של המשגיח הגה"צ רבי משה וואלפסון זצוק"ל (שיומא דהילולא הראשון שלו חל ביום ה' בהעלותך שעל"ט), שבזקנותו החל המשגיח לסבול מכאבים ברגליו רח"ל, וההליכה היתה לו קשה ביותר, וכדי להקל על הליכתו קנה לעצמו מקל.

כמה מתלמידיו נדברו יום אחד ביניהם לקנות למשגיח מקל מכסף - א זילבערנע שטעקן. כשהציעו את דבריהם קדם המשגיח, נענה המשגיח ואמר "איך לייד אויף די פיס נישט אויפ'ן קאפ" [אני סובל על הרגלים לא על הראש]...

שומר ממרומים

בשבת קודש העל"ט, פרשת ואתחנן - שבת נחמו (תשפ"ה), שהיתי במאנסי אצל מו"ח שליט"א.

מו"ח נוהג בשבתות הקיץ לקבל את השבת בשעה מוקדמת. היות שאין אני רגיל בזה, כי אצלינו מתפללים בכל שבתות השנה - וגם בימי הקיץ - בזמן "הדלקת נרות", על כן שכחתי לקרוא "קריאת שמע" שנית משחשיכה.

אחר הסעודה פתחתי את הספר "אמרות טהורות", מאת כ"ק מרן הגה"ק מראחמיסטריווקא זי"ע, והספר נפתח בעמוד ס"ב, שיחות קודש פרשת ואתחנן, שם נתקלתי מיד בקטע שבו עמד הרבי על דברי הכתוב "והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך" (דברים ו', א). ולפתע נזכרתי ששכחתי לחזור ולקרוא "קריאת שמע"...

תיכף נעמדתי לקרוא "קריאת שמע", והיה לי קורת רוח מרובה שהרבי זי"ע שומר עלי ממרום...

האם אינו צדיק??

אדם אחד אמר לי, שהבחין שבגליונות "נועם שיח", כשאני מצטט איזה מימרא או עובדא מאדם חשוב, בדרך כלל אני מתארו בתואר "הגאון הצדיק", ולפעמים אני מתארו בתואר "הרב הגאון". אולם, כשאני מביא מימרא מאת הגאון רבי שאול אלתר שליט"א, הוא מקבל את התואר "הגאון האדיר".

ואשר על כן, הוא מבקש להבין במה שונה רבי שאול, האם רבי שאול אינו "צדיק"? ואם אכן אינו "צדיק", למה אין די עבורו התואר "הרב הגאון"?

עניתי לו: פעם שאל אחד את הגרי"ש אלישיב זצוק"ל: מה הפשט שכל אברך מקבל היום את התואר "הרב הגאון", האם אין זה זלזול בתואר "הרב הגאון"?

השיב לו הרב אלישיב: אין בזה כלום, התואר "הרב הגאון" הוא רק סימן לזכרות... עוד עניתי לו: כאשר נסתלק הגאון האדיר רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל, אמר ש"ב ידד נפשי, כ"ק אדמו"ר מקאסוב זצוק"ל: רבי חיים איז געווען דער "שר התורה"! [רבי חיים היה "שר התורה"]

והוסיף: דער טיטל "שר התורה" איז לאו כל אדם זוכה לזה! יא, א הייליגע רבי, א צדיק, דאס קען מען זאגן אויף יעדן איינעם, קיינער ווייסט נישט וואס דאס איז, וואס מיינט דאס, אדער יא אדער ניין, אבער דער טיטל "שר התורה", דאס איז עפעס אנדערשט אינגאנצן [תואר זה "שר התורה" לאו כל אדם זוכה לזה! כן, רבי קדוש, צדיק, את זה ניתן לומר על כל אחד, אף אחד אינו יודע מה זה, מה הכוונה בזה, או שכן או שלא, אבל התואר "שר התורה", זהו דבר אחר לגמרי]...

הדרכה לחתן

מאת מרן הגה"ק מראחמיסטריווקא זי"ע

להחתן מאיר דוב פרידמאן ניו"ו בן הרב שליט"א

ימים אחדים לפני חתונתו

חודש אדר תשע"ה

חתן העומד לקראת נישואיו, הוא זמן גדול, מוחלין לו על כל עוונותיו (ירושלמי ביכורים פ"ג, ה"ג), הוא בונה עולם חדש. אם מוחלין לו על כל עוונותיו הרי הוא נעשה בעל מדרגה, כי יש כפרת עוונות, ואז יכול להיות לו השראה צו וואַקסן אין תורה ויראת שמים. והוא צריך לחזק את עצמו, שיעשה תמיד רק רצון השיי"ת, ולעשות הכל מתוך שמחה ויראת שמים...

המחותן (כ"ק אדמו"ר מבראד שליט"א) הוא מגזע הרה"ק רבי יחיאל מיכל מבראד זי"ע, והרה"ק רבי יצחק מראדוויל זי"ע. איך בין אויך א ראדווילער אייניקעל – מיין באבע איז געווען אן אייניקל פון רבי איציק'ל סקווערער זי"ע מזווג ראשון (זקינו רבי דוד – אבי אביו רבי יוחנן – היה חתן רבי יהושע העשיל, בן רבי איציק'ל מסקווירא – מזווג ראשון, שהיה חתן רבי דן, בן הרה"ק מראדוויל). אולם מו"ח הרה"ק מסקווירא זי"ע היה נכד מזווג שלישי של רבי איציק'ל סקווערער זי"ע.

הכרתי את דודו (של המחותן) הרה"צ רבי שלום מיכלאוויטש זצ"ל מבראד (חמיו של כ"ק אדמו"ר ממאכנובא-בעלזא שליט"א).

דער זכות אבות זאל מגין זיין – משפחות מיוחסת בישראל בלעה"ר. מ'דארף זיך פירן ווי עס דארף צו זיין – זכות אבות העלפט צו, עס זאל זיין א המשך.

דאס איז א גוטס!

זמן קצר אחר הסתלקותו של כ"ק הרה"ק בעל "מאור ישראל" מסקולען זי"ע, היה מדובר שבנו הצעיר הרה"צ רבי שמואל מרדכי שליט"א יכהן באדמור"ת בעיה"ק ירושלים. הבן עצמו לא היה בטוח שהוא חפץ בכך, והעולם בירושלים ג"כ לא היו שלימים בדעתם שהם רוצים בכך, ועל כן נסע הרה"צ רבי שמואל מרדכי מאמעריקא לארץ ישראל, כדי לערוך שבת קודש בקרב חסידי סקולען בירושלים, לראות ולהיראות. לראות - עד כמה הדבר מוצא חן בעיניו, ולהיראות - האם הציבור חפצים בכך.

בני נ"ו שהיה עדיין בבחורותו, למד אז בישיבה בארץ ישראל, והשתתף בשבת ההיא בצילו של בנו של הרה"ק מסקולען זי"ע. אחרי השבת אמר לי בני שהיתה זאת שבת נפלאה ומיוחדת ביותר, ובן הרה"ק מסקולען ערך בקרב אמוני עם סגולה שבת מרוממת מאוד, ונראה שהעולם נהנה מאוד, וככל הנראה לבסוף אכן יבוא לכהן באדמור"ת בעיה"ק ירושלים.

בעת ההיא היה לי תחת ידי סיפורים נפלאים, אשר שמעתי זמן מה קודם לכן מבנו הצעיר של הרה"ק מסקולען זי"ע, הרה"צ רבי שמואל מרדכי שליט"א, ממה שסיפר לי אודות אביו הרה"ק מסקולען זי"ע, ואחר ששמעתי מבני על השבת הנפלאה בירושלים, פירסמתי את הסיפורים הללו ב"נועם שיח", וכתבתי שאת הסיפורים האלו שמעתי מכ"ק אדמו"ר מסקולען ירושלים שליט"א.

זמן קצר אח"כ פגשתי את הרה"צ רבי אליעזר זוסיא שליט"א (כעת כ"ק אדמו"ר מסקולען-לינדען), בנו חביבו של כ"ק הרה"ק רבי ישעי' יעקב מסקולען זצוק"ל אשר נסתלק לאחרונה לגנזי מרומים (ה' אלול תשפ"ד), והוא אמר לי: הכנסתי את ה"נועם שיח" הנ"ל אל אבי הרבי (שליט"א) [זצוק"ל], וכאשר אבי ראה את הנכתב שם נתמלא חיות ושמחה, וממש חיך מאוזן לאוזן, מה שמעמט לא ראיתי אותו מעולם מחיך כל כך, ואבי הרבי אמר ברוב התפעלות ואושר **"דאס איז א גוטס! דאס איז א גוטס! נו, אז ס'שטייט שוין, מוז דאס ווערן! [זה טוב! זה טוב! נו, אם זה כבר כתוב, הרי זה מוכרח להתקיים]...** ומאז והלאה התחיל אבי להשקיע יותר ויותר כוחות, כדי שהדבר יגמר למעשה על צד היותר טוב...

ואכן, בדיוק שנה אחר השבת ההיא, הגיע בנו הצעיר של הרה"ק מסקולען זי"ע להתגורר בארץ ישראל, והתחיל להנהיג באדמור"ת בירושלים עיה"ק לאורך ימים ושנים טובות אמן...

באזכרת ב"ה האדמו"ר מסקולען ירושלים

דער רבי האָט גרעסערע דאָגות

בערב יום הקדוש שעל"ט (תשפ"ה) בעת שהייתי בקרית וויז'ניץ בני ברק, זכיתי ללוות את מרן הרבי שליט"א לעריכת השולחן. בדרך דיבר עמי הרבי על ענין אחד בלחש, ואף אחד לא שמע מה שהרבי אמר. כשהגענו לבית המדרש, ניגשו אלי כמה חסידים ואמרו שהם משתוקקים מאד לדעת מה דיבר עמי הרבי, והוסיפו ואמרו, "הרבי היה נראה מודאג מאד, האם הרבי דיבר עמכם אודות מצב בריאותו?" אמרתי להם, "דער רבי האט אַסאך גרעסערע דאָגות פון דעם" [להרבי יש דאגות הרבה יותר גדולות מזה]... הם הסתכלו עלי בתימהון, ושאלו אותי, "מה כבר יכול להיות דאגה גדולה יותר מאשר הדאגה אודות מצב בריאותו?", והפצירו בי לומר להם מה דיבר עמי הרבי.

סיפרתי להם, שהרבי שאל אותי אם אכלתי היום את הסעודה הראשונה והיכן אכלתי, והתעניין אצלי אם לא היה חסר לי שום דבר, והרבי אף שאל אותי היכן אני הולך לאכול את הסעודה השנייה - סעודת המפסקת, ואף שאל אותי היכן אני הולך לאכול את הסעודה במוצאי יום הקדוש...

נענה הרה"ח ר' חיים מאיר שטערן שליט"א (הוא האיש שמשמיע ב"מערכת וויז'ניץ" את דברות קדשו של מרן הרבי שליט"א) ואמר: כעת הנני רוצה לגלות לך למה הרבי היה כל כך באזארגט [מודאג] אם לא היה חסר לך כלום. כולם יודעים שהטיש היום היה אמור להתחיל בשעה אחד עשרה, זמן קצר קודם הטיש, התקבלה הודעה אצל כל החסידים שדחו את הטיש בחצי שעה. כולם התפללו על כך, כולם דאגו שמא יש קשר בין דחיית הטיש למצבו הבריאותי של הרבי, מי יודע אם להרבי יהיה כח ביום הקדוש.

אומר ר' חיים מאיר: אני יגלה לך למה דחו את הטיש. זמן קצר קודם הטיש נכנסו לבית הרבי שני נכדים, הם רצו ליטול ידיים לסעודה, וחפש חתיכת חלה. כשמצאו את החלה נטלו את ידיהם. הרבי ראה את מעשיהם, והתפלל מאוד, ושאל אותם "מה פשר לזה, למה אתם נוטלים כעת את ידיכם?"

אמרו לו הנכדים: היינו בישיבה, ורצינו לאכול את הסעודה ביחד עם כל הציבור, ברם לא היה מספיק חלות לכל אחד ואחד, והרבה אנשים לא נטלו את ידיהם. כשמע הרבי את דבריהם, צוה שיזמינו תיכף ומיד כמות נכבדה של חלות וישלחו את זה לישיבה, והרבי ביקש שידחו את הטיש לחצי שעה, שיהיה מספיק זמן עד שהחלות יגיעו לישיבה ויהיה זמן להחסידיים ליטול את ידיהם...

ערב יוה"כ תשפ"ה - הרבי בדרכו לעריכת השולחן

משיח בא!!!

הנה ימים באים! - הנה הנה משיח בא!! איך אני יודע? בגלל שהנשיא החדש של אמעריקא מר טראמפ הורה להפסיק לעשות את מטבע הפעני (penny) [אגורה - סענט - cent], והלא אמרו חז"ל (מס' סנהדרין דף צ"ז ע"א): אין בן דוד בא עד שתכלה פרוטה מן הכיס...

מפי הגה"צ רבי מאיר מאזוז זצ"ל

הגה"צ רבי מאיר מאזוז זצ"ל ראש ישיבת "כסא רחמים" (שנסתלק בשביעי של פסח תשפ"ה) אמר לי, שנהגו בטונים (טוניזע), שמיד כשהתחיל הילד לדבר קצת, לימדו אותו לברך ברכת "שהכל" על ניקתו, ומספרים שכן נהג הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע. ומספרים שהגאון רבי זעלמעל'ע מוואלאזין זצ"ל בהיותו תינוק בן ב' שנים, לימדה אותו אמו לברך על ניקתו ברכה "על מיץ שדים".

ס'איז נישט געווען פאר וועמען

הגה"צ אב"ד סאנטוב

(גליין נועם שיח סאנטוב, פ' חיי שרה תשפ"ד)

אין לעיקוואד, און בתוך הדברים האט ער דערציילט אז ער האט אמאל געפרעגט זיין שווער מרן הגה"ק בעל ישועות משה מוויזניץ זי"ע, "אינדערהיים איז געווען פארענטשעס ביי די טישן?" האט אים דער שווער דער רבי געענטפערט, "ס'איז נישט געווען פאר וועמען".

ביום א' פ' לך שגעל'ט (תשפ"ד) האט כ"ק אדמו"ר מסאטמאר שליט"א באזוכט

דער רבי האט געהויבן הענט

בעת שכ"ק מרן אדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי שליט"א ישב בעמק הבכא ל"ע על פטירת זוגתו הרבנית הצדקנית ע"ה (שנפטרה ביום ח' לחודש טבת תשפ"ה), סיפר הרבי שהרבנית היתה חולה ארבעים ושמונה שנים - משנת תשל"ז.

כששמע הגאון הגדול רבי ישראל דוד שלעזינגער שליט"א את דברי הרבי שליט"א, הגיב בהתפעלות "ארבעים ושמונה שנים?? - ווי אזוי האט מען דאס געקענט דורך מאכן??" [איך היו יכולים לעמוד בזה?], כששמע הרבי את דבריו, הרים את ידיו הק' ואמר: מיט "חובת הלבבות"...

בעת שכ"ק מרן אדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי שליט"א ישב בעמק הבכא ל"ע על פטירת זוגתו הרבנית הצדקנית ע"ה, שאל אחד הנוכחים את הרבי אודות הסיפור שהתפרסם בגליון "נועם שיח" (פרשת האזינו תשפ"ד, מס' 238), שאירע עמו לפני הרבה שנים, בעת שהרבי כיהן כאב"ד וויזשניץ במאנסי, וגופא דעובדא הכי הוה:

פעם נסע הרבי למעלבורן שבאוסטריא, ובדרכו חזר לאמערקא עשה סטאפ (תחנה-עצירה) בלונדון כדי להתפלל מנחה במנין. כשבירר הרבי והבין שהמטוס יגיע לאמערקא מידי מאוחר ולא יספיק להתפלל תפילת מעריב במנין, הזדורר הרבי לשדה התעופה לנסוע בטיסה מוקדמת יותר כדי להספיק להתפלל מעריב במנין, ואכן הרבי הספיק את הטיסה ממש ברגע האחרון. אח"כ התברר גודל הנס וחסידי השי"ת, שהמטוס עמו היה הרבי אמור לטוס, התרסק רח"ל וכל 258 הנוסעים נהרגו. הרבי שמע ונענע בראשו ואישר את הסיפור.

לפתע קם אחד הנוכחים, ואמר בהתרגשות "זה שהרבי חי עמנו לאורך ימים ושנות חיים - זהו בזכותי!"... כי אני הייתי זה שנהג במכונת, אני לקחתי את הרבי לשדה התעופה ונסעתי במהירות גבוהה מאוד, כך שבזכות זה הספיק הרבי ברגע האחרון את הטיסה הקודמת, ואילו ח"ו היה הרבי מאחר את הטיסה, היה הרבי נוסע בטיסה המקורית עמה תכנן לנסוע, ורח"ל כל הנוסעים נהרגו...

כששמע הרבי את דבריו, נענה ואמר: מיר איז געווען באשערט צו לעבן, אויב איך וואלט געגאנגען אויף יענעם פליגער, וואלט יענער פליגער נישט געקראכט [עלי נגזר לחיות, ואם הייתי נוסע באותה טיסה, אז לא היה המטוס מתרסק]...

ביום שני העל"ט (פרשת שמות תשפ"ה) נסעתי למאנסי לנחם את כ"ק מרן אדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי שליט"א שישב בעמק הבכא ל"ע על פטירת זוגתו הרבנית הצדקנית ע"ה. מיד בהיכנסי שאל אותי הרבי "אתם מגיעים מלייקווד?", ונהייתי מאוד לראות שהרבי הכיר שבאתי לנחמו מרחוק... אח"כ שאל אותי הרבי אודות זכרונותיי מצדיקי הדורות הקודמים שהסתופפתי בצילם, ונתתי לו באריכות אודות הדלקת נר חנוכה והושענא רבא אצל מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע, שזכיתי להשתתף בהם כמה פעמים.

אח"כ שאל אותי הרבי אם אני זוכר את זקינו כ"ק מרן הרה"ק מסקווירא זי"ע. אמרתי לו שבפשוטות ראיתי אותו, אבל אני לא יכול לומר שאני זוכר אותו. הרבי נענה לעומתי ואמר "דער עיקר איז אז די צדיקים האבן אונז געזען" [העיקר הוא שהצדיקים ראו אותנו]...

אח"כ נתתי להרבי באריכות אודות הביקורים של אביו מרן הגה"ק בעל "תורת מרדכי" מוויזשניץ-מאנסי זי"ע שביקר הרבה פעמים בבארא פארק עוד בחיים חיותו של אביו כ"ק מרן הרה"ק בעל "אמרי חיים" מוויז'ניץ זי"ע, והתפלל בבית המדרש וויז'ניץ ברחוב ה-53, שם הייתי שכן טוב, וזכיתי אז להסתופף הרבה בצילו.

א עכטע ישיביש'ע דאווענען

סיפר לי מו"ח שליט"א, שבבחרותו למד בישיבת "מקור חיים" בבארא פארק בנשיאות הגאון הגדול רבי בנימין פאלער זצ"ל.

באותה תקופה שהה בבארא פארק הגה"ק בעל "ישועות משה" מוויז'ניץ זי"ע - עוד בחיים חיותו של אביו הגה"ק בעל "אמרי חיים" זי"ע, וכל יום היה ה"ישועות משה" מתפלל בישיבה ביחד עם הבחורים.

מספר מו"ח, שיום אחד לאחר תפילת שחרית, ניגש הרבי לכל אחד ואחד מהבחורים באופן פרטי, ואמר, שהיום הוא חוזר לארץ ישראל, והוא רוצה להיפרד, ער וויל זיך געזעגינען, והרבי נפרד לשלום מכל בחור ובחור בחמימות נפלאה ובחיבה יתירה, ובירך אותו בברכות לרוב, וכל הבחורים נהנו מאוד והתפעלו מהנהגתו האצילות.

והנה, לאחר הסתלקותו של הגה"ק בעל "ישועות משה" מוויז'ניץ, הוקם בקרית מלך רב - קרית וויז'ניץ בני ברק מכון בשם "אור פני משה", שם יושבים אברכים וחוקרים ומבררים כל פיסת מידע אודות הרבי בעל ה"ישועות משה" זי"ע. פעם אחת, בעת שהותי בארץ ישראל, ניגשתי יום אחד לאחד האברכים שעובד שם במכון ומתעסק במלאכת הקודש, וסיפרתי לו את הסיפור הנ"ל.

כששמע האברך את הסיפור, הוא יצא מכליו, והוא אמר בהתפעלות שמעולם לא שמע את הסיפור הזה, ושאל אותי: מאיזה ישיבה מדברים? מי הוא זה "הרב פאלער"? לאיזו חסידות היה שייך? אמרתי לו שמוצאו הוא מהעיר בריסק... שאל אותי האברך "ואיך הוא נתקרב לחסידות?" אמרתי לו "ער איז געווען א גרויסער ליטוואק" [הוא היה ליטאי גדול]...

המשיך האברך ושאל "איזה סוג תפילה התפללו שם בישיבה? האם התפללו א ווארעמע חסידיש'ע דאווענען?" [תפילה חסידית וחמימה], אמרתי לו "ניין! א עכטע ישיביש'ע דאווענען" [תפילה ישיבתית אמיתית]...

והוא המשיך לשאול "אז למה התפלל הרבי שם?", אמרתי לו "מן הסתם, מפני שהתפללו שם במתניות, בקול, ובהתעוררות גדולה"...

מחר אהיה בפח האשפה

אחד סיפר להמשגיח הגאון הצדיק רבי משה וואלפסון זצוק"ל, שכתבו אודותיו בעתון "ניו יורק טיימס" [העיתון הגויי הנפוץ ביותר באמריקא], בעמוד הראשון.

צחק המשגיח ואמר: מארגן גיי איך זיין אין יעדנ'ס גארביטש קען [מחר אהיה ב"מיסט קאסטן - פח האשפה" של כל אחד]...

מיט'ן נאז צום וואנט

מתוך דרשה במעמד הנשגב בבית הרב שליט"א
בראשות מרן אדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א
יום א' וישלח תשע"ז

השי"ת יעזור, שכל אלפי התפילות של ילדי ישראל בארץ הקודש, שהתכנסו ל"יום תפילה" מיוחד להצלחת הרבי שליט"א בנסיעתו זו לאמריקא, יפעלו פעולה לטובה.

ואני רוצה לומר ולהודיע להרבי, שכאן בפינה הנידחת בעיר לייקווד עמד יהודי שהצטרף בכל לבו ונפשו לתפילות ילדי ישראל להצלחת הנסיעה של הרבי, ואותו קוב"ה שהאזין לתפילות של היהודי הזה כשעמד מיט'ן נאז צום וואנט [עם האף להקיר] לפני הרבה שנים, יאזין גם לתפילותינו - אונזערע הארציגע תפילות - שהרבי יצליח עד להפליא, חוץ לדרך הטבע...

נ.ב.: בעת הדרשה לא הבין אף אחד מה היתה כוונתי בזה שאמרתי שעמדתי "מיט'ן נאז צום וואנט", רק הרבי שליט"א לבד הבין את כוונתי, ואף שחק ונענע בראש (ועי' ב"נועם שיח" וישב תשפ"א, עמוד י"ט). אחר הדרשה נענה הרבי ואמר: הדרשה היתה "משהו משהו!", כאן באמריקא אומרים "סאמטינג ספעשל" (something special) [משהו מיוחד]...

וועלט איז אויס וועלט!!

מתוך שיעור פרקי אבות בביהמ"ד דחסידים וויזשניץ-מאנסי ש"ק עקב תשפ"ד – מאנסי באדיש

איך וויל מסיים זיין מיט א מורא'דיגע זאך, וואס איך האב לעצטנס געהערט פון כ"ק אדמו"ר ממירון-מאנסי שליט"א. די וואך קומט דאך די יארצייט פונעם סאטמארער רבי זי"ע, ביי די לוויה, האט זיך אויפגעשטעלט דער געטרייער משב"ק הרה"ח ר' עזריאל גליק ז"ל, און האט אויסגעשריגן "רבותי, וועלט איז אויס וועלט!"

דערציילט ער, אז א צייט שפעטער, האט זיך דער רבי זי"ע (הגה"ק בעל "תורת מרדכי" מוויזשניץ) באגעגנט מיט דעם משב"ק ר' עזריאל, און דער רבי זאגט אים: זאלסטו וויסן, אז ווען דער הייליגער זיידע, דער "אהבת ישראל" זי"ע איז נסתלק געווארן, האב איך אויך געמיינט אז וועלט איז אויס וועלט, אבער איך האב שפעטער געזען אז ס'איז נישט אזוי, דער נעקסטער אינדערפרי האט אויפגעשיינט דער זון!...

טייערע אידן! ס'איז נישט קיין סוד אז ווען דער רבי זי"ע איז נסתלק געווארן, האבן אסאך אידן דא געמיינט אז וועלט איז אויס וועלט. איך געדענק, גייענדיג די לאנגע וועג צופיס צום בית החיים ביי די לוויה, האב איך געהערט פארשידנע אויסדורקן פון מענטשן, איינער האט געגעבן א גרויסע קרעכטן און האט אויסגעשריגן: מ'באגלייט נישט דא נאָר דעם רבין, מ'באגלייט דא גאנץ וויזשניץ!...

אבער מ'האט געזען אז ס'איז נישט אזוי, דעם נעקסטן טאג האט די זון אויפגעשיינט! אכט נייע לעכטיגע רבי'ס! זייער אייגנארטיגע הנהגה האט א שטארקע אפקלאנג אין די וועלט! די מורא'דיגע אחדות און שלום וואס הערשט צווישן די אכט רבי'ס איז א קידוש השם נפלא, עס שיינט ארויס אין די גאנצע וועלט!

אין אנפאנג האבן מענטשן געזאגט "אה, לאמיר זען ווי לאנג דאס וועט האלטן, דאס וועט האלטן פון אסתר תענית ביז פורים..." אבער ס'איז שוין מער ווי זעקס יאר, און נישט נאר עס האלט זיך נאך, נאר עס ווערט בעסער שטערקער און שענער, א דאנק דער רבי זאל זיין געזונט פון דאָ הי (כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי שליט"א), וואס שטייט אויף דעם, און לייגט אריין אומבאשרייבליכע כוחות, ס'איז נישט צו בגארניין, די פעולות, די געוואלדיגע כוחות, וואס דער רבי זאל זיין געזונט לייגט דא אריין אין דעם! דער וועלט רעש'ט מיט דעם! דער וועלט טשאטשקעט זיך מיט דעם!

ליגט אויף אונז א פליכט, צו שטיין די רבי'ס ביי די האנט, און זיי צוהעלפן מיט די עבודת הקודש, זיי צוהעלפן און טון אלעס וואס מיר קענען אז די אחדות און די שלום זאל ווייטער בליען און ווייטער אנגיין ביתר שאת, און חלילה נישט קאליע מאכן מיט נארישע חשבונות און פאליטיק!

ס'איז פארהאנגען א שארפן בריוו, פונעם הייליגער "אמרי חיים" זי"ע. ס'איז געווען א געוויסע מחלוקת אין גראסוורדיין, שרייבט ער (מכתב כ'): **הפירוד שבינים כואב ומעגם את נפשי עד למאוד, ונוגע עד נקודה הפנימית שלבל, חוסו נא על כבוד מורכים שוכני ארץ זי"ע.** האט רחמנות אויף אונזערע רבי'ס וואס זיצן אין גן עדן.

דער "אמרי חיים" שרייט, אז אויב א איד וועט מאכן א מחלוקת, מיט דעם וועט ער וויי טון דער הייליגער "אהבת שלום" זי"ע, "גיבט אכטונג אויף דער כבוד פון אהבת שלום" שרייט דער "אמרי חיים", **חוסו נא על כבוד מורכים שוכני ארץ זי"ע.**

דער וואס האט א ביסל געפיל פארן רבי'ן זי"ע (הגה"ק בעל "תורת מרדכי" מוויזשניץ), דארף אכטונג געבן אויף זיין כבוד! אויב איינער שטערט א ביסל די אחדות און די שלום צווישן די חצירות, מיט דעם טוט ער וויי דעם רבי'ן זי"ע! די וואס האבן געשריגן אז מען באגלייט גאנץ וויזשניץ, **זיי דארפן אכטונג געבן אז ס'זאל נישט זיין אזוי! חוסו נא על כבוד מורכים שוכני ארץ זי"ע.**

מיר האבן די זכיה, צו האבן דא צווישן אונז דעם רבי'ן שליט"א פון לונדון, זיין אייגנארטיגע באנעמונג, מיט דאס עקסטערע געפיל פאר יעדן איד, נישט נאר וויזשניצע חסידים, נאר יעדע איד, יהיה מי שיהיה, דאס גאנצע הנהגה זיינע איז הפלא ופלא!

אלע ווייסן אז דער רבי זאל זיין געזונט (כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-לונדון) האט מיטגעמאכט א שווערע תקופה, און איז געלעגן א לענגערע צייט אין שפיטאל. ווען דער רבי איז ארויסגעקומען פון שפיטאל, קלונגט ביי מיר דער טלפון. איך הייב אויף דעם טלפון, און אויפן צווייטן קו איז נישט קיין צווייטער, נאר דער רבי פון לונדון בכבודו בעצמו!

איך האב מיך שטארק געוואונדערט, ער האט נישט בעסערס וואס צו טון ארויסקומענדיג פון שפיטאל, נאר מיך צו רופן. פאנגט אן דער רבי צו זאגן "איך האב דיך געוואלט זאגן א ישר כח!". א "ישר כח" פאר מיר?? איך האב אים אמאל עפעס געטון? איך האב אים קיינמאל נישט געשיקט קיין געלט, אויב עפעס שיקט ער מיר...

זאגט דער רבי, אז ער איז געווען אין שפיטאל, און ער האט נישט געהאט קיין כח צו לערנען שווערע לימודים, האט ער מיטגענומען א פעקל "נועם שיח", און ער האט זיך ממש מחיה געווען!

און במיוחד, די מורא'דיגע פעולות וואס דער רבי פון לונדון טוט, אריינצוברענגען דער ענין פון אחדות און שלום אין די וועלט. די געוואלדיגע כוחות וואס דער רבי לייגט אריין, אז אידן זאלן זיך האלטן אינאיינעם, און נישט חלילה האבן קיין מחלוקת. די געוואלדיגע פעולות ווערן שטארק ארויפגעקוקט מסוף העולם ועד סופו.

יא, טייערע אידן! מיר האבן געמיינט אז וועלט איז אויס וועלט, און דער אייבערשטער האט געוויזן אז ניין, וועלט איז נישט אויס וועלט, דער רבי זי"ע איז טאקע נישט דא, אבער די זון שיינט ווייטער!...

זאל דער אייבערשטער העלפן, אז די אלע רבי'ס זאלן ממשיך זיין זייערע עבודת הקודש, דער אייבערשטער זאל זיי געבן כח, געזונט, הרחבת הדעת, און דער אייבערשטער זאל אונז אלע געבן שכל צו שטיין ביי די האנט פון די אלע רבי'ס, צולייגן א פלייצע צו זייערע עבודת הקודש, פארשטערקערן די שלום און די אחדות צווישן אלע חצירות.

מ'דארף גיין ווייטער

בעת הלווייתו של כ"ק מרן הגה"ק מסקולען זי"ע (שהתקיימה ביום ראשון פ' כי תצא, ה' אלול תשפ"ד) בשעת סתימת הגולל - שזכיתי להתעסק רבות עם הקבורה, ואף זכיתי לשאת את הארון בתוך בית החיים עד למקום הקבורה - ניגש אלי הרה"צ ר' מנחם זאב קלוגהויפט שליט"א ואמר לי שברצונו לומר לי דבר נפלא ששמע בעצמו מאת דודו הרבי זי"ע שנסתלק זה עתה.

בתחילת פרשת בהעלותך מביא רש"י (במדבר ח', ב') בשם המדרש (במדבר ט"ו, ו'): למה נסמכה פרשת המנוחה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו, שלא היה עמהם בחנוכה, לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקדוש ברוך הוא חייד, שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות.

והרבי זי"ע אמר בשם אביו הרה"ק ה"מאור ישראל" זי"ע, שבמדרש בפנים לא כתוב הלשון "אז", במדרש כתוב "חלשה דעתו שלא היה עמהם בחנוכה", וכן הרמב"ן והאור החיים הק' כשמביאים את דברי המדרש לא כותבים את הלשון "אז", ומפני מה הוסיף רש"י מילת "אז" שלא כתוב במדרש.

ואמר הרבי ה"מאור ישראל" זי"ע, שרש"י בא ללמדנו שאם מקבל מכה, הוא צריך לחזק את עצמו תיכף ומיד להיות בשמחה ולא לחיות עם עצבות ח"ו, אכן! זה כואב! - אבל צריך לכאוב לזמן קצר בלבד, און מ'דארף גיין ווייטער [וצריכים ללכת הלאה]. אהרן הכהן הצטער שלא היה בחנוכה, אבל חלשה "אז" דעתו, דוקא באותו רגע היה לו חלישות הדעת, אבל תיכף אח"כ התחזק והמשיך לעבוד את השי"ת מתוך שמחה.

והרבי זי"ע הוסיף על דברי אביו: הנה בזמירות ליל שבת אומרים הלשון "ואז אשמור פקודיך וחקיך בלי עצב", ר"ל, "ואז" - אם יחיה אדם עם הבחינה של "אז", שעל כל כאב או צער יצטער רק "אז", דהיינו באותו רגע של הכאב, אבל תיכף אח"כ הוא יתחזק וימשיך לעבוד את השי"ת מתוך שמחה ורוממות, אז "אשמור פקודיך וחקיך בלי עצב", אז יוכל לחיות את חייו בלי עצבות, רק א שמחה'דיגע לעבן [חיים שמחים]...

מאור העולה
מאור ישראל
מאור ישראל

ער איז דא

סיפר לי בני הרב מאיר דוב הי"ו, שלקראת חג השבועות שעל"ט (תשפ"ה) נסע לבני ברק להסתופף בצילו של מרן אדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א, שכידוע בחודשים האחרונים היה הרבי סגור לצורך רפואה, וביו"ט שבועות היה הפעם הראשון שהרבי יצא לחוץ - מאז שנחלש ל"ע - להיות ביחד עם חסידיו.

מספר בני, שהוא הגיע לארץ ישראל בערב שבת קודם שבועות, ומיד בבואו, נסע למושב אורה, שם נפש הרבי באותם ימים, ולא הניחו לאף אחד להיכנס אצל הרבי רק לאלה שהגיעו במיוחד מחוץ לארץ. הרבי ישב בחצר וקיבל את החסידים, וכיון שלא היו הרבה אנשים, על כן דיבר הרבי עם כל אחד ואחד בפרטות, בישוב הדעת ובניחותא, ואף אחד לא מיהר אותם.

המשיך בני לספר, שכשהגיע תורו לגשת אל הרבי, בידעו שהרבי מאוד חלש עקב מצב בריאותו, חשב לעצמו, שמחמת חולשת הרבי - כנראה שהרבי לא יכיר אותו, ועל כן חשב להציג את עצמו בפני הרבי לומר לו מי הוא. אך להפתעתו, עוד בטרם פצה את פיו, הסתכל עליו הרבי ושאל "וואו איז סאנטוב'ער רב?" [היכן הרב מסאנטוב]. בני השתומם, וענה להרבי "ער איז דא א גאנצע צייט, במחשבה" [הוא נמצא כאן כל הזמן, במחשבה]... הרבי נהנה, ונענע בראשו.

מספר בני, שחג השבועות נחגג לעילא ולעילא, בפרט הטיש של נעילת החג, שלא שייך לתאר, ומי שלא ראה שבועות זה, לא ראה שמחה מימיו...

אפיקומן נדיר

בליל הסדר - ליל ב' דפסח תשפ"ה - בלוס אנג'לס

מסר מרן אדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א לבנו הרה"צ אב"ד אלעד שליט"א

מצה של אפיקומן

ואמר "דאס איז פאר'ן סאנטובער רב" - ובירך את הרב בברכות לרוב

שולחן הסדר של מרן אדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א בלוס אנג'לס

נאכ'ן טשולענט

הגה"צ המפורסם רבי יעקב גלינסקי זצ"ל אמר: "שבת" ר"ת ש"ינה ב'שבת ת'ענוג, וגם ש"ינון ב'שבת ת'ענוג. אזי אחר הטשולענט לוקח גמרא ונרדם מיד, ומקיים שניהם בבת אחת....

הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל עם הרב מאיר דוב פרידמן - בן הרב שליט"א

משהו הנוגע למעשה

שמעתי שפעם היה ראש ישיבה אחד שביקש מבחור אחד בישיבתו שהוא רוצה ללמוד עמו בחברותא מידי יום ביומו. הבחור נתרשש מאד ושאל את ראש הישיבה "מה רוצה ראש הישיבה ללמוד עמי?" ענה לו ראש הישיבה "אני רוצה ללמוד עמך הלכות כיבוד אב ואם". כשהבחור שמע את הרעיון של ראש הישיבה, נענה ואמר "האם לא מוטב ללמוד משהו הנוגע למעשה?"...

מה יהיה מעתה ואילך??

שמעתי מאת הרה"צ רבי אהרן האגער שליט"א אב"ד קאסוב-מאנסי, שאחר מסע הלוייה של הגה"ק מראחמיסטריווקא זי"ע, כאשר חזר אביו כ"ק אדמו"ר מקאסוב צוק"ל לביתו, היה שבור לשברי שברים, און ער האט נישט געקענט קומען צו זיך [ולא היה יכול לחזור לעצמו], ואמר לנו "איך ווייס נישט וואס דער רבונו של עולם'ס פלאן איז ווייטער נאכן אוועקנעמען פון אונז דעם ראחמיסטריווקא רבי זי"ע [איני יודע מה התכנית של הקב"ה הלאה אחר שלקח מעמנו את כ"ק אדמו"ר מראחמיסטריווקא], וחזר על זה עוד פעם ועוד פעם.

אינגאנצן אָן אַ טאטע

בשעת הלווייתו של הגה"ק מראחמיסטריווקא זי"ע, כאשר קהל האלפים ליוו בראש מורכן ובעינים דומעות את ארון הקודש ברחובות בארא פארק, הלך בסמוך אלי מגיד המישרים המפורסם הרב לייבוש ליש שליט"א.

בתוך כך נענה רבי לייבוש ואמר לי "דאס איז דער צווייטע מאל וואס איך באגלייט א טאטע למנוחת עולמים!" [זאת לי הפעם השניה שאני מלווה אבא למנוחת עולמים]

והמשיך ר' לייבוש והסביר, שהפעם הראשונה היה, כאשר היה ילד רך כבן שמונה שנים, ואביו נפטר עליו בפתע פתאום, מני אז שימש לו הרבי כאב ממש, היתה לו דלת פתוחה אצל הרבי, והיה נכנס הרבה אל הרבי אחר סדרי לימודיו בתלמוד תורה. הרבי היה בוחן אותו, ומתעניין על לימודיו ועל הקורות אותו, ובכל עת שהיה לו איזה קושי, היה יכול לשפוך את נפשו לפני הרבי כבן לפני אביו.

פעמים רבות אף קיבל אותו הרבי בלי כובע לראשו, והיה מכבד אותו במשקה. ואם היה כבר שעת לילה, היה הרבי דואג עבורו שיהיה לו רכב לנסוע לביתו.

כשהגיע לעול מצוות, זכה להניח תפילין אצל הרבי, ולכבוד הנחת התפילין התקיים מעמד "לחיים", ואף קיבל מתנה חשובה מאת הרבי. ועם כל זה הגיע הרבי להשתתף בשמחת הבר מצוה שלו - הגם שלא היה דרכו לילך לשמחות בר מצוה - ופיאר בראש השמחה. והרבי הגיע בדיוק בזמן שהיה כתוב בתוך ההזמנה, כדרכו של אב להגיע בזמן לשמחת בנו, ולא כדרך "אורח" שמגיע אחר הזמן.

הפטיר רבי לייבוש: די יעצטיגע פארלוסט, איז אסאך שטערקער ווי די ערשטע פארלוסט, ווייל יעצט בין איך געבליבן אינגאנצן אָן אַ טאטע [האבידה של עכשיו גדולה וחזקה יותר מהאבידה הראשונה, כי עכשיו נשאיתי לגמרי בלי אבא]...

מי יורה דעה

סיפר לי אחד מחשובי חסידי ראחמיסטריווקא, שזמן קצר אחר הסתלקותו של כ"ק הגה"ק מרן אדמו"ר מראחמיסטריווקא זי"ע, נזדמן לו להיכנס אצל כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי שליט"א, והרבי אמר לו, שבחיים חיתו של דודו מרן הגה"ק מראחמיסטריווקא זי"ע היה נוהג לשאול אותו את שאלותיו, "אמנם כעת" - התאונן הרבי שליט"א - "אין לי את מי לשאול..."

נישט מאכן קיין טראַסק

בליל ערב יום הקדוש (תשפ"ה) בעת שהותי בקרית מלך רב בשיכון וויז'ניץ בבני ברק, חזרתי לאכסנייתי אחר התפילה עם הגאון רבי ישראל מילר שליט"א דומ"ץ שיכון וויז'ניץ, וסיפר לי הדיין, שהשבוע הוא נכנס אל הקודש פנימה לדבר עם הרבי שליט"א (מרן אדמו"ר מוויז'ניץ) אודות מצב בריאותו, ואמר להרבי, שבית דין רוצים להוציא "קול קורא" שצריכים להתפלל על בריאותו של הרבי, אך הרבי אמר לו "אינני רוצה שיעשו מזה שום טראַסק! (עסק)".

מספר הדיין, שכששמע את דברי הרבי, הביא לו סימוכין מדברי חז"ל שכשאדם צריך רפואה הוא צריך להניח לאחרים שיתפללו עליו. הרבי הגיב ואמר לו שהוא מרגיש טוב, וסדר יומו מתנהל כרגיל ולא צריכים לעשות שום עסק. ושאל הרבי "האם בראש השנה היה חסר כאן משהו? צריכים לעשות מה שצריכים, והש"ת יעזור"...

אמר הדיין להרבי, הבאנו את הרופאים הטובים ביותר לטפל במצב בריאותו של הרבי, והם יעשו כמיטב יכולתם להיטיב בעז"ה את המצב, אבל כל זה הוא רק אחוז אחד [איין פראצענט] מהרפואה - **צריכים תפילות ישראל!** כששמע הרבי את דבריו, הגיב בנימת רוגז ושאל: מה? אחוז אחד? [איין פראצענט?], הרבה פחות מאחוז אחד...

אמר הדיין להרבי: אנו לא מתפללים על הרבי, כל אחד מתפלל עבור עצמו, מיר ווילן האבן א געזונטן רבי [אנו רוצים רבי בריא]. כשהרבי שמע את דבריו היוצאים מן הלב, נתרש מאוד, וריכך את סירובו, והסכים שיתפללו, ואף אמר שיכולים לעורר לאחרים שיתפללו עבורו, אך התנה מפורש שלא יעשו שום עסק מזה ולא שום "קול קורא" ולא שום מודעות על כך.

אני רוצה להוסיף, כשמתפללים, לא יתפלל כל עבור עצמו, אלא כל אחד יתפלל על זולתו. למי יתפלל??? כל אחד יתפלל על **השכן** שלו, שיהיה להשכן שלו א געזונטן רבי [רבי בריא]...

אבל מה נעשה? הלא להשכן שלי אין שום שייכות עם וויז'ניץ, ושכני אינו משתייך כלל לקהילות החסידים! אבל עם כל זאת! - שמעתי מכמה וכמה גדולי ישראל וביניהם הגאון האדיר רבי שאול אלתר שליט"א שהרבי שליט"א הוא **רבן של ישראל!** הרבי הוא המורה דרך לכלל ישראל, בכל מקום בעולם שיש שם איזה שמץ של שלום ואחדות ויותר, זהו הודות להנהגתו הנפלאה של הרבי שליט"א.

בעשרת ימי תשובה שעל"ט (תשפ"ה) ביקרתי ביקור הוד אצל כ"ק מרן אדמו"ר מסקולען-ירושלים שליט"א, והרבי אמר לי, "הלואי שאזכה להיות **תלמיד** של הוויז'ניצער רבי, הלואי שנזכה כולנו להיות מתלמידיו, הרבי מוויז'ניץ הוא מורה דרך נפלא". והרבי הוסיף ואמר, "שמעתי מה'מופתים' הגדולים של ראש השנה, שהרבי יצא מגדרו - גג על גג - העיקר להחיות נפש של יהודי! הלואי שנזכה ללמוד מדרכיו".

לאחר הסתלקותו של הגה"ק בעל "תורת מרדכי" מוויזשניץ-מאנסי זי"ע, נכנסתי אל הקודש פנימה אצל בנו מ"מ כ"ק מרן אדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי שליט"א. בעת שהמתנתי להיכנס אל הרבי, ניגשו אלי הגבאים והמקורבים של הרבי ועוד אנשים, ושאלו אותי "נו - מה אתם אומרים על השלום הנפלא השורר בין שמונת האדמורי"ם לבית וויזשניץ-מאנסי - הודות להרבי שליט"א (מוויזשניץ מאנסי)?"

אמרתי להם, "אתם רוצים לשמוע מה שיש לי לומר? הרבי ממאנסי מחקה [מאכט נאך] את שאר בשרו מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א מקרית וויז'ניץ בני ברק"... כולם שמעו את דבריי,

ואף אחד לא חלק עלי. כשננסתי אח"כ אצל הרבי ממאנסי שליט"א, אמרתי לו ג"כ את הדברים האלה, וגם הוא לא חלק עלי...

הרבה אנשים סיפרו לי, שהם לא מכירים את הרבי, ואף פעם לא ראו אותו, ואעפ"כ הם לומדים ממידותיו הטובות של הרבי, הם קוראים את העובדות הנפלאות על הרבי שליט"א המובאים בגליון "נועם שיח", ומזה לומדים לעצמם להיטיב את מידותיהם.

כשאמרתי את הדברים האלה להרבי שליט"א, נענה הרבי ואמר: נו, זייער גוט [נו, טוב מאוד]...

בבית מדרשנו בלייכווד מתפלל איש אחד שמוצאו אינו מקהילות החסידים, ואף אינו לבוש בלבוש חסידי, הוא ראה את הרבי רק פעם אחת, כשהרבי שליט"א ביקר בבית מדרשנו כאן בלייכווד לפני כמה שנים, והמתפלל הזה, כל פעם כשהוא מקבל עליה לתורה, הוא עושה מי שבירך ל"מורינו רבי ישראל בן רבי משה יהושע"... למה? כי הוא מחזיק עצמו "תלמיד" של הרבי, והוא מסביר ואומר "אם יש לי איזו מידה טובה, זהו הודות להנהגתו הנפלאה של הוויז'ניצער רבי שליט"א".

וממילא, לא משנה על מי אנו מתפללים, "יענער זאל האבן א געזונטער רבי!" [השני יהיה לו רבי בריא], והמתפלל בעד חבריו, הוא נענה תחילה...

הנה כל אחד יודע וכל אחד רואה את האמונה והבטחון הנפלא שיש להרבי שליט"א. נכנסתי אל הקודש פנימה בעשרת ימי תשובה שעל"ט, והרבי אמר לי "בעזהש"ת בימות החורף הבעל"ט אבקר באמריקא". ואמרתי להרבי, "הש"ת יעזור אז דער רבי זאל טאקע קענען קומען געזונטערהייט" [שהרבי אכן יוכל לבוא מתוך בריאות השלימה]. והגיב הרבי ואמר: הלא אמרתי לך, שאי"ה אני הולך לבוא בחורף לאמריקא, למה עושים "מצב??", בודאי יעזור הש"ת שהכל יהיה בסדר, הנה אחרי הימים טובים אני הולך לנסוע בעז"ה לעיירה וויז'ניץ, ובחורף אבקר בעז"ה באמריקא...

ברם צריכים להיזהר שהבטחון הנפלא של הרבי לא יחליש אותנו מלהתפלל על בריאותו! כל זה לא נוגע אלינו, אנו צריכים לעשות מה שאנו צריכים לעשות, כל אחד יתפלל על "השכן שלו" שיהיה לו רבי בריא, לקיים בנו חכמי ישראל. והש"ת יעזור שתפילתנו יתקבלו ברחמים וברצון, ושנשמע בשורות טובות מיט א פריילעך האַרץ (עי' "נועם שיח" לך לך תשפ"ה עמוד ג').

הגה"צ אב"ד סאנטוב שליט"א

באזוכט ביי כ"ק אדמו"ר מסקולען ירושלים שליט"א

דער רבי דארף נישט קיין חיזוק

מתוך שיעור פרקי אבות

בביהמ"ד "צמח צדיק" וויז'ניץ במאנסי

ש"ק פרשת תזריע-מצורע תשפ"ה

היה אמור שמרן אדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א, ישוב לקראת חג הפסח למעונו בקרית וויז'ניץ בבני ברק. בחצר הקודש כבר נשלמו כל ההכנות לכבוד יו"ט, וכבר נקבע שבאחד מימי "חול המועד" יערוך הרבי את שולחנו הטוהר בהשתתפות כל הקהל הקודש, ובבית הרבי אף בישלו את מאכלי החג, אולם ברגע האחרון סיבבו מן השמים שהרבי ישאר בחג הפסח בלוס אנג'לס שם היה שהה בתקופה האחרונה לצורכי רפואה.

אחד מן המשמשים בקודש של כ"ק אדמו"ר מוויז'ניץ-מאנסי שליט"א סיפר לי, שכאשר הרבי ממאנסי שמע אודות שינוי התכנית, הרים טלפון אל הרבי מוויז'ניץ כדי לחזקו. וכה היו דבריו של הרבי ממאנסי:

מכל דבר צריכים להוציא את הנקודה הטובה. עד כמה השתוקק זקנינו הקדוש ה"אמרי חיים" זי"ע שיהיה לו הזדמנות לערוך "ליל סדר שני", כאשר ה"אמרי חיים" שהה באמעריקה (שנת תשי"ד), הפך עולמות כדי למצוא "היתר" שיוכל לערוך "סדר שני", עד שהגאון הצדיק אב"ד טשימפא זצ"ל, נתן לה"אמרי חיים" היתר שיכול הוא לערוך "סדר שני" (עי' שו"ת תפארת אדם חלק ב' סימן מ"ו).

המש"ק הרבי ממאנסי ואמר להרבי: דער אייבערשטער האט צוגעפירט א זעלטענע געלעגנהייט, אז איינמאל אין לעבן זאלסטו האבן די זכיה צו קענען פירן א צווייטע "סדר" [השי"ת סיבב הזדמנות נדירה, שפעם אחת בחיים יהיה לך הזכיה שתוכל לערוך "סדר שני"]...

והפטיר המש"ק, שהרבי ממאנסי אמר, שהרבי נהנה מאוד, וקיבל את דבריו.

אמרתי לו: אני רוצה לומר לך משהו. שמעתי פעם מאת הרה"ח ר' חיים מאיר אוביץ הי"ו חבר "מערכת וויז'ניץ" בקרית וויז'ניץ בני ברק, שלפני איזה שנים היה מתוכנן שהרבי יערוך נסיעה לאמעריקה (כמזומה שזה היה בשנת תש"פ), הרבי נסע עם כל הפמליא ועם כל החבילות והמזוודות לשדה התעופה, אך לפתע נוצר שם איזה עיכוב, והרבי עם כל הפמליא ועם כל החבילות הוצרכו לחזור לבני ברק.

וסיפר לו אדם אחד, שהיות שהרבי חזר לביתו, ניצל את ההזדמנות ונכנס עוד באותו לילה אל הרבי עם "קוויטל". כשנכנס אל הרבי, נשתומם עד עמקי נפשו בראותו את הרבי יושב במנוחה ובשלות הנפש, כשחיוך נסוך על פני קדשו, והוא מלא שמחה. געוואלד! הרי הרבי נסע לפני כמה שעות לשדה התעופה עם כל החבילות, היה אמור שיסע לאמעריקה, למחר היה צריך להיערך תכנית מיוחדת, והנה הרבי חוזר לביתו, והוא צריך לפרק את החבילות, ואין רואים על פניו שום רושם של "עגמת נפש"!!

בתוך הדברים, כאשר הרבי שוחח עם האיש, הפטיר האיש "כל עכבה לטובה". כששמע הרבי את דבריו אמר לו: שמע נא לדברי, אומר לך האמת, עבדתי אין זה "עכבה", מה הנפקא מינה בשבילי היכן אני נמצא?? אני נמצא היכן שהקב"ה רוצה שאהיה! האם זה נפקא מינה עבדתי אם אני נמצא כאן או שם, כאשר הקב"ה רוצה שאהיה פה אני פה, וכאשר הקב"ה רוצה שאהיה שם אני שם. הקב"ה רצה שאסע ללוד, והקב"ה רצה שאחזור לביתי, בכל רגע אני נמצא היכן שהקב"ה רוצה שאהיה בזה הרגע, אין שום "עכבה" כלל...

אשר על כן, אמרתי לו, דער רבי דארף נישט קיין חיזוק [הרבי לא היה צריך שום חיזוק], לא היה להרבי שום עגמת נפש מכך שהוא צריך להישאר בחג הפסח בלוס אנג'לס, ואם תשאל שהרי הרבי ממאנסי אמר שהרבי קיבל את דבריו והיה לו קורת רוח מזה, התשובה היא שזהו בגלל המידות הנעלות והמזוככות של הרבי, אשר ביקש ליתן להרבי ממאנסי הרגשה טובה, שהצליח לחזקו בדבריו.

ואם תתמוה, כשנכנס האיש הזה אל הרבי ואמר לו ש"כל עכבה לטובה", למה לא נתן לו הרבי הרגשה טובה שזכה לחזק אותו עם דבריו? יתכן שזהו מפני שהרבי הרגיש שכאשר נכנס אליו "א היימשער איד" [יהודי מאנ"ש], אז צריכים ליתן לו הדרכה...

א ישועה פאר'ן רבי'ן

מתוך דרשה במסיבת מלוה מלכה לטובת ביהמ"ד סאנטוב
מוצש"ק תרומה תשפ"ה

בשבוע שעל"ט (משפטים תשפ"ה) זכינו לאור גדול, בהופעת הגאון האדיר מרן ראש הישיבה רבי שאול אלתר שליט"א בעירנו עיר התורה לייקווד. בערב שבת ערכתי ביקור הוד בבית האכסניה של ראש הישיבה שליט"א.

במשך השיחה התעניין ראש הישיבה אודות מצב הבריאות של מרן אדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א, ואף הזכיר את שם הרבי ושם אמו "מרן רבי ישראל בן לאה אסתר". מסרתי באריכות [סקירה] לראש הישיבה, ואח"כ התבטאתי בהתפעלות על כך ששמו של הרבי שגור על לשונו.

כששמע ראש הישיבה את התפעלותי, נענה ראש הישיבה ואמר: א ישועה פאר'ן וויז'ניצער רבי איז א ישועה פאר כלל ישראל [ישועה להאדמו"ר מוויז'ניץ, הוא ישועה לכלל ישראל].

יהודים יקרים! אנו כולנו חלק מ"כלל ישראל", בואו כולנו לקרוע רקיעים ולזעוק לישועתו של מרן רבי ישראל בן לאה אסתר, פאר'ן רבי'ן א רפואה און פאר כלל ישראל א ישועה [להרבי רפואה ולכלל ישראל ישועה]...

מיתאמרא משמי' דמרן הגה"ק החתם סופר זצ"ל, כשיהודי בא לבקש ממך ברכה, אל תפטרנה בלא כלום, אל תהא "עניו", אלא ברכהו בלב שלם, לעולם לא נוכל לדעת על ברכתו של מי מצפה השי"ת, אולי מצפה הקב"ה על הברכה שלך!

ולכן צריך כל אחד לפעול ולהתחנן אל המלך ולבקש מלפניו למען רפואת הרבי שליט"א, כל אחד צריך להרגיש את האחריות ולעשות כל מה שבידו, אולי מצפה הקב"ה לתפילות שלך!! כל אחד צריך לחשוב בכיוון זה, ולקרוע שערי שמים עד כמה שרק שייך...

פארוואס איז מען געקומען דא?

בשב"ק פרשת בהר-בחקותי העעל"ט שהיתי בבארא פארק, ולסעודה שלישית הלכתי אל ש"ב כ"ק אדמו"ר מקאסוב שליט"א. כשנכנסתי קיבלני הרבי ברוב חביבות, ואמרתי לו שהפעם הקודמת שהייתי בבארא פארק בשב"ק, היה בשנה שעברה בפרשת אחרי (תשפ"ד), ואז זכיתי להשתתף בשולחן הטהור האחרון שערך אביו להבחל"ח ידיד"נ ש"ב כ"ק אדמו"ר מקאסוב זי"ע.

אמר לי הרבי "דעמאלטס פארשטיי איך פארוואס מ'איז געקומען דא, אבער יעצט פארשטיי איך נישט" [אני מבין למה אז באתם לכאן, אבל עכשיו אני מבין] אמרתי להרבי "באלד גייט מען זען" [עוד מעט נראה]...

הרבי המשיך ואמר "ס'איז טאקע א שיינע זאך אז מ'איז געקומען מחזק זיין" [אכן זהו דבר יפה שבאתם לחזק]...

בעת השולחן הטהור של סעודה שלישית, השמיע הרבי מדברות קדשו באריכות, בטוב טעם ודעת, יסודות נפלאים, מתוך התרוממות גדולה.

כשהרבי סיים לומר "תורה", אמרתי להרבי "מ'קומט מחזק זיין און מ'ווערט נתחזק" [באים לחזק ויוצאים מחוזקים], והרבי הגיב "איך טו די זעלבע זאך, מ'קומט מחזק זיין דעם עולם, און מ'ווערט אליין נתחזק" [גם אני עושה כן, באים לחזק את העולם, ואני בעצמי מתחזק]...

סיפרתי להרבי שפעם אחת אחר שהגאון רבי שלום שוואדרון זצ"ל מסר "דרשה", פגש את הרב מבריסק זצ"ל, והרב מבריסק שאל אותו "ס'איז געווען אן עולם ביים דרשה?" [האם היה ציבור גדול בעת הדרשה], ורבי שלום השיב "ס'איז געווען א שיינעם עולם ברוך ה'" [ברוך ה' היה ציבור גדול]. שאל אותו הרב מבריסק "און דו ביסט אויך געווען דארט?" [וגם אתה היית שם]...

הרבי סיפר לי שאביו הרבי מקאסוב זי"ע שאב קורת רוח מרובה וחיזוק רב מגליוני "נועם שיח", והיה מביע הנאתו מהם. באחרית ימיו סמוך להסתלקותו, כאשר שכב על ערש דוי, ביקש כמה פעמים שיקראו לפניו קטעים מהגליון "נועם שיח".

נתתי להרבי כמה מגליונות "נועם שיח", והרבי הגיב "יעצט האב איך שוין וואס צו זאגן בע"ה קומענדיגע וואך" [עכשיו יש לי כבר מה לומר בשבוע הבא]...

הרבי התבונן על ערימת הגליונות, והבחין שהגליון הראשון הוא ה"נועם שיח" של "פרשת אמור". שאל הרבי "ווי אזוי וועל איך דאס אריינדרייען אין פרשת במדבר?" [איך אקשר זאת לפרשת במדבר]. אמרתי להרבי שגליון זה הוא שמועס [שיחה] על ענין "כיבוד אב ואם", וזה נוגע גם בפרשת במדבר...

הפטיר הרבי: אוי איז דאס נוגע!! דאס איז נוגע נאכדעם אויכעט, ס'איז אלץ נוגע, און דאס איז טאקע "חמורה שבחמורות", און ס'איז א מצוה צו רעדן פון דעם [אוי עד כמה שזה נוגע, זה נוגע גם אחר כך, זה תמיד נוגע, וזהו באמת "חמורה שבחמורות", ומצוה גדולה לדבר מזה]...

ואמרתי להרבי שב"ה כבר הופיע חמש גליונות "נועם שיח" על מצוות כיבוד אב ואם, ואם הרבי אמר ש"מצוה גדולה לדבר מזה", אז יש עוד מצוה, והוא ה"מצוה לשמוע דברי חכמים", לכן אשתדל בע"ה שבקרוב יופיע עוד חלק...

דאס איז א מדרגה...

ידוע שמרן אדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א שהה לאחרונה למשך כשבוע בלוס אנג'לס לצורך רפואה. לשב"ק וארא (תשפ"ה) נסע בנו הרה"צ רבי חיים מאיר שליט"א אב"ד קרית וויז'ניץ בני ברק ללוס אנג'לס כדי לשהות עם אביו, ושלחתי עמו צרור גליונות "נועם שיח" למסור את זה לאביו הרבי שליט"א.

לאחר השבת התקשר אלי אב"ד וויז'ניץ שליט"א ואמר לי, שאביו הרבי שליט"א היה במשך השבת מאוד חלש, ואף על פי כן עיין בגליונות "נועם שיח" אלו ששלחתי לו. והוסיף לומר לי, שבמוצ"ש לפני שחזר הרבי לארץ ישראל, ביקש ממנו למסור לי "אז ער האט זיך ממש מחיה געווען!" [שהוא החיה עצמו עם גליונות אלו]...

לאחרונה (פ' בשלח תשפ"ה, מס' 273) הופיע גליון "נועם שיח" תחת הכותרת "די זיסע יארן", אודות שנות המסתרים של מרן אדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א - על ישראל הדרתו בקרית וויז'ניץ בני ברק.

לאחר הופעת הגליון, אמר לי הרה"צ רבי יוסף אלטר רוקח שליט"א מקאזלוב שחשב רעיון נפלא: אנו אומרים בקדושה "כנועם שיח סוד שרפי קודש", ויש לרמז "כנועם שיח סוד שרפי קודש" - ב"נועם שיח" מובאים הסודות של ה"שרפי קודש"...

סיפר לי הרה"צ רבי חיים מאיר האגער שליט"א בן כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-מונטריאל שליט"א, שחמיו כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-וויליאמסבורג שליט"א התלהב מאוד מהסיפור שהופיע בגליון "נועם שיח" (פרשת חיי שרה תשפ"ה, מס' 268) שאחיו כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-לונדון שליט"א התקשר אלי כשיצא מבית החולים עיי"ש. ואמר לי רבי חיים מאיר שחמיו סיפר סיפור זה ברבים בעת סעודת מלוה מלכה, ואף חזר על הסיפור כמה פעמים, וגם נתן העתק מהסיפור הזה לאיש אחד.

גם סיפר לי בני הרב מאיר דוב שליט"א, שבשבת אחת התקיים ברית מילה בבית המדרש דחסידי וויז'ניץ-בני ברק בעיר וויליאמסבורג, וכ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-וויליאמסבורג שליט"א הגיע להשתתף בשמחת הברית. כשיצא הרבי מהבית המדרש, הבחין בבני, ניגש אליו הרבי ואמר לו בפני כל עם ועדה: ראיתי שאביך הביא ב"נועם שיח" סיפור נפלא מאחי הרבי מלונדון שליט"א, ואז סיפר הרבי את הסיפור ברבים, ונענה הרבי ואמר: דאס איז אַ מדרגה פון מיין ברידער" (הוא 'מדרגה' מאת האח שלי)...

באחת השנים שהיתי ביום הקדוש בקרית וויז'ניץ בני ברק. במוצאי יום הקדוש ניגש אלי אחד ואמר: האסטו געזען אז אלע ליינען "נועם שיח"? [האם ראית שכולם קוראים את הגליון "נועם שיח"] - ראית איך שכולם צעקו היום בתפילת שחרית בעת אמירת "על ישראל הדרתו"....

אויפן קאפ געפאלן

מתוך שיעור פרקי אבות

בביהמ"ד "צמח צדיק" וויזניץ במאגסי

ש"ק תזריע-מצורע תשפ"ה

אני רוצה לסיים בדבר חשוב. כולנו יודעים שמצב הבריאות של רבינו שליט"א הולך ומשתפר ברוך ה', ראינו כאן סייעתא דשמיא גדולה ועצומה, אבל עדיין צריכים רחמי שמים מרובים, רבינו זקוק עדיין לישועה, רבינו צריך לשוב לאיתנו ולכוחותיו. בזכות מי השתפר עד כה מצב הבריאות של רבינו? התפילות של מי פעלו להחיש מזור ורפואה לרבינו? כאשר נזכה בקרוב לשמוח בישועתו השלימה של רבינו, בזכות מי יהיה זאת? התפילות של מי יפעלו כל זאת? אני רוצה לומר לכם שכל זה הוא **בזכותי!!** אכן, בזכות התפילות שלי...

איך זע אז דער עולם לאכט! מ'קוקט מיך אן ווי איך בין אויפן קאפ געפאלן [אני רואה שהקהל ממלא את פיו שחוק, מסתכלים עלי כאילו נפלתי על הראש]...

אני רוצה להביא לפניכם דברים נוראים שאמר מרן החתם סופר זי"ע, וכך איתא מהחתם סופר: ווען א איד בעט פון א צווייטע איד א ברכה, זאג אים נישט אפ! דריי זיך נישט ארויס! פראווע נישט קיין עניוות, ווער בין איך? וואס בין איך? איך בין נישט קיין רבי... - גיב אים א ברכה מיטן גאנצן הארץ! מ'קען קיינמאל נישט וויסן אויף וועמענס ברכה דער אייבערשטער ווארט, אפשר אפשר וועט דיין ברכה ברענגען די ישועה! [כאשר יהודי מבקש מחבירו ברכה, אל תדחה אותו! אל תשיב את פניו ריקם! אל תתחמק ממנו! אל תנהג בעניוות, מי אני ומה אני? אינני רבי, אלא תעניק לו ברכה מכל הלב, לעולם אי אפשר לדעת על ברכתו של מי מצפה הקב"ה, אולי אולי על ידי ברכתך תבוא הישועה]...

ממילא, כאשר מתפללים עבור רפואתו של רבינו שליט"א, צריך כל אחד ואחד להרגיש האחריות! כאשר אני אומר בכל יום את קאפיטל

ס"א בתהילים לזכות רפואת רבינו, אני משתדל לחשוב אז בכל כח כוונתי: קען זיין אז מיין קאפיטל תהלים וועט פועל'ן די ישועה [יכול להיות שפרק התהלים שלי יפעול את הישועה]...

זהו דבר קשה מאוד לחשוב כך, הרי כל כלל ישראל מתפלל עבור רבינו. כמעט לא נראה כדבר הזה, שאדמו"ר של קהילה מסויימת יצטרך לישועה, וכל כלל ישראל יתפללו עבורו, יצאו הרבה "קול קורא"ס מכל החוגים, מטעם כל מיני מוסדות.

ולך אני אומר: תמשיך לצחוק! אני בעל דמיון גדול, אני מדבר דברים בעלמא, אין לזה שום שייכות אלי, כל הרפואה מונחת אך ורק בידך! בשמים מצפים לתפילתך, קרע שערי שמים בכל כחך!!

ולך אני אומר, תתעלם לגמרי מכולנו, שלא יהא איכפת לך מי כן מתפלל ומי לא מתפלל, אין לזה שום נפקא מינה, כי הישועה מונחת בידך ותלויה בך! דו גייסט בע"ה זיין דער וואס גייט אויספועל'ן די ישועה פארן רבי'ן זאל זיין געזונט [בע"ה אתה הולך להיות זה שיפעל את הישועה עבור רבינו שליט"א]...

אשר על כן, אם כל אחד יגש לתפילתו עם ההסתכלות הזו, וכל אחד ירגיש את גודל האחריות, וכל אחד יקרע שערי שמים בכל כוחו, אזי סוף כל סוף יגיעו התפילות הנכונות לפני כסא הכבוד, ורבינו שליט"א יזכה לישועה שלימה.

יעזור השי"ת, שרבינו ישוב לכוחותיו ויתחדש כנשר נעוריו. היום בערב יחול "יום הבהיר" של רבינו, בלי עין הרע בלי עין הרע ימלאו לרבינו גבורות שמונים! עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו, לקיים בנו חכמי ישראל, שרבינו יתמיד בבריאותו וינהלנו לקראת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן.

שלא על מנת לקבל פרס!!

בִּיקְרָתִי לְאַחֲרוֹנָה אֶצֶל מֶרֶן אֲדֹמוֹ"ר מוֹוִיז'נִיץ
שְׁלִיט"א – עַל יִשְׂרָאֵל הִדְרָתוֹ בְּקֶרֶת ווִיז'נִיץ בְּנֵי
בְּרֵק, וְהֶרְבֵּי אֲמַר לִי: אֵיךְ וְיִיס אֶז אֲלַע אֲכַצֵּן יֶאֱרֵא אִיז
דִּיין הָאָרֶץ גְּעוּוּעֵן מִיט מִיר שְׁלֹא עַל מִנַּת לִקְבֵּל פֶּרֶס,
הָאֶסְטוּ דַּעַן גַּע'חֲלוּמ'ט אֶז אֵיךְ וְוַעֲלֵא אֲמַאֵל זִיצֵן אוּיֶף
דַּעַם בַּעֲנַקְעֵל? – נֶאֱךְ אֵיךְ הָאֵב גַּע'חֲלוּמ'ט! [יִוֹדַע
אֲנִי שְׁכַל הַשְּׁמוּנָה עֶשְׂרֵה שָׁנִים הִיָּה לְבֶךְ עֲמִי שְׁלֹא
עַל מִנַּת לִקְבֵּל פֶּרֶס, הָאֵם חֲלֵמַת שְׁאֲנִי יֵשֵׁב פַּעַם עַל
הַכֶּסֶּא הַזֹּאת? – רַק אֲנִי חֲלֵמַתִּי!...]...

307

מנהגה היא שמונה בטר זיון ברשה אפאדוק
היקר והחמיר יצ'י' כמר שלמה זאטן פריצמן נ"ו
ויהי' שגזכה חמור בית שמוע אצ' ואחריו והחמיר
זיוור ישרים ואחרים על זיון הגור והחמיר
ותקנה הרבה נתר מהם מרץ הולחזר הצד
כ' צ' יצ' 13

100' E of 511 372 100'
 172 100'

תשמ"ח

מ'דארף יאָ מורא האבן!

שמעתי סיפור נורא ממקור מוסמך: היה איזה משפחה, אשר האב יצא מדעתו ל"ע, ובנוסף גם ירד מן הדרך ר"ל, ועל כן הוכרחו ההורים להתגרש. הילדים נשארו ברשות האם, אבל בשבתות היו הולכים אל האב.

כאשר הילדים היו חוזרים אל התלמוד תורה אחר שהיו בשבת אצל האב, היו המלמדים מבחינים שהם מדברים דיבורים שאינם לרוח התורה והיהדות, וגם התנהגותם החיצונית היתה "אב-נארמאל" [שלא כדרך הרגיל].

המנהל של המוסד הזה התקשר אל האם, ואמר לה שילדיה יוכלו להישאר בין כתלי המוסד, רק בתנאי שתפנה ל"בית המשפט" ותקבל משם "צו הרחקה" [restraining order], דהיינו שהאב לא יהיה לו יותר שייכות עם הילדים. המנהל הוסיף ואמר לה, שיש בידה די והותר ראיות, כדי להוכיח להשופטים שהאב יצא מדעתו, ושהקשר והשייכות שיש לו עם הילדים גורם להם נזקים חמורים ברוחניות ובגשמיות, ורק באופן כזה יוכלו הילדים להמשיך לבוא אל התלמוד תורה.

האשה נבהלה מאוד, ואמרה למנהל: אני חוששת מאוד לעשות דבר כזה! אוכל לעשות כן, רק אם יהיו שלושה רבנים חשובים, אשר יחתמו על גבי הכתב שאני מוכרחה לעשות צעד כזה.

הנהלת המוסד אירגנה אסיפה, בה השתתפו המנהל, האשה, וכן שלושה רבנים גדולים, אשר אחד מהם היה ידי"נ ש"ב כ"ק אדמו"ר מקאסוב זצ"ל. המנהל שטח בפני הרבנים את הנידון לכל צדדיו, וכולם הסכימו פה אחד שמוכרחים לעשות כן, והיו מוכנים לחתום על כך.

כאשר האשה ראתה שהם עומדים לחתום על כך, אמרה לפני הרבנים: אבער איך האב מורא! דאך, מ'נעמט אוועק קינדער פון אַ טאטע, איך האב מורא אז די קפידא פון דער טאטע זאל נישט שאטן [אבל אני חוששת, בכל זאת, לוקחים בכח בנים מעם אביהם, אני חוששת מפני הקפידא של האב שלא תזיק]...

נענה אחד מן הרבנים: מ'דארף גארנישט מורא האבן! זיין קפידא קען גארנישט שאטן! אדרבה, ער איז זיך אליין שולדיג! ס'איז א מצוה אוועק צונעמען די קינדער פון אים! [לא צריכים לחשוש כלל, הקפידא שלו אינה יכולה להזיק כלום, אדרבה, הוא בעצמו אשם בכך, מצוה לקחת ממנו את הילדים]...

כששמע האדמו"ר מקאסוב זצ"ל את דבריו, נענה ואמר: מ'דארף יאָ מורא האבן! ס'איז דען א פשוט'ע זאך?? מ'נעמט אוועק קינדער פון א טאטע?? די קפידא פון דעם טאטע קען שוין **איינמאל שאטן!!**, אבער וואס דען, מ'דארף טון וואס מ'דארף צו טון, מ'דארף ראטעווען די קינדער, אפילו אויב עס קומט מיט אַ גרויסע פרייז!! [צריכים כן לחשוש, האם זה דבר פשוט, לוקחים ילדים מעם אביהם, הקפידא של האב בודאי יכולה להזיק!!], אלא מאי, צריך לעשות את מה שצריך לעשות, צריך להציל את הילדים, אפילו אם זה בא עם מחיר יקר]...

